

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Кафедра теорії та методики викладання природничих дисциплін

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

Тема: Тематичні івент-уроки під час вивчення біології у 6 класі

Виконала:

Орех Діана Вікторівна

Спеціальність: 014 Середня освіта

Освітня програма: «Середня освіта
(Біологія та здоров'я людини
та природознавство)»

Науковий керівник:

кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри
А. С. Полякова

Допущено до захисту:

«___» _____ 2023 р.

Завідувач кафедри:

_____

(підпис)

_____

(ініціали, прізвище)

Дата захисту: «___» _____ 2023 р.

Оцінка: _____

Підписи членів ЕК:

_____
_____
_____

Глухів 2023 р.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ІВЕНТ-УРОК ЯК ФОРМА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	8
1.1. Івент-урок як форма освітнього процесу.....	8
1.2. Переваги та недоліки проведення івент-уроків у освітньому процесі.	18
1.3. Тематичні івент-уроки під час вивчення біології у 6 класі.....	24
Висновки до першого розділу.....	35
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ІВЕНТ-УРОКІВ	37
2.1. Особливості розробки івент-уроків для проведення біології у 6 класах.	37
2.2. Впровадження івент-уроків під час викладання шкільного курсу біології.....	55
2.3. Методичні рекомендації, щодо розробки та проведення івент-уроків.	77
Висновки до другого розділу.....	82
РОЗДІЛ III. ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІВЕНТ-УРОКІВ ЯК ФОРМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ У ШОСТОМУ КЛАСІ.....	85
3.1. Зміст педагогічного дослідження	85
3.2. Впровадження тематичних івент-уроків на тему «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин» як форми освітнього процесу під час вивчення біології у шостому класі.....	87
3.3. Аналіз результатів експериментальної роботи.....	92
ВИСНОВКИ	100
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	102
ДОДАТКИ.....	107

ВСТУП

Сучасна освіта в Україні має на меті не просто монотонне вивчення навчальних дисциплін, але й формування готових до життя, самостійних і творчих особистостей. Саме тому освіта сьогодні спрямована на всебічний розвиток особистості учня, формування ключових компетентностей, надання учням не лише знань, але й вмінь застосовувати отримані знання на практиці. Все частіше перед педагогами, вчителями біології постає проблема – як підтримувати мотивацію та навчальний інтерес учнів на високому рівні та залучати їх до активної взаємодії?

Саме тому у процесі навчання важливим завданням є створення мотивуючого та інноваційного середовища, яке сприятиме зацікавленості учнів до навчального предмета, зокрема біології, розвитку їх критичного мислення та креативності.

Традиційні методи навчання біології були й залишаються основною освітньою базою, але не завжди захоплюють увагу учнів та стимулюють їх активну участь у навчальному процесі. Часто це механічне запам'ятовування основного матеріалу, фактів та термінів, без розуміння учнями шляхів застосування отриманих знань на практиці.

Варто зазначити, що освітні технології постійно змінюються, і важливо вивчати та впроваджувати нові методи та форми навчання, тому на сьогодні актуальною є проблема пошуку таких форм та методів навчання, які спрямовані на підвищення інтересу учнів, розвиток критичного мислення, мотивації до навчання та саморозвитку творчої особистості. До одного з таких методів можна віднести івент-уроки, що представляють собою інноваційний підхід до навчання, проте вимагають подальшого наукового обґрунтування та дослідження їх ефективності в шкільному контексті.

Відповідно до сучасних вимог освіти, івент-уроки, а саме тематичні уроки біологічного спрямування, які організовані як цікаві та незабутні події, надають унікальну можливість створити змістовне навчання в практичній, ігровій та творчій формі.

Івент-уроки можуть стати стимулом для підвищення зацікавленості учнів біологією. Саме в 6 класі учні починають знайомитися та вивчати цю дисципліну і тому тематичні івент-уроки з біології можуть показати їм, наскільки цікавим та захопливим може бути вивчення живої природи.

Такі уроки сприяють поглибленому розумінню біологічних концепцій та явищ. Вони допомагають учням побачити більш широкий контекст і взаємозв'язок між різними біологічними явищами. Івент-уроки можуть включати експерименти, спостереження в природному середовищі, інтерактивні вправи та практичні завдання, що сприяють активному навчанню та глибокому розумінню матеріалу у більш неформальній атмосфері.

Тематичні івент-уроки з біології допомагають розвивати критичне мислення та дослідницькі навички. Вони навчають учнів аналізувати та оцінювати отримані результати, формулювати гіпотези та проводити експерименти для їх перевірки. Крім цього здобувачі освіти беруть активну участь у підготовці такого уроку, тим самим проявляючи відповідальність та організаторські здібності.

Варто додати, що такі заняття формують позитивне ставлення до біології та природничих наук. Вони демонструють, що наука може бути захоплюючою та корисною, а вивчення біології допомагає краще розуміти навколишній світ.

Івент-уроки є одним з сучасних методів навчання, який застосовується в освіті. Вони вивчалися та розроблялися педагогами, психологами та методистами, які активно вивчають та розвивають методики та підходи до ефективного навчання. Цей підхід до навчання побудований на створенні цікавих, динамічних та взаємодійних уроків, які сприяють глибокому розумінню та відчуттю цілісної картини навчального матеріалу.

Застосування інноваційних методик і підходів до викладання у комбінації з івент-уроками може також позитивно впливати на розвиток комунікативних навичок та соціальних вмінь учнів. Івент-уроки допомагають створити сприятливе та захоплююче середовище для взаємодії між учнями та

вчителем, що може підвищити мотивацію до навчання та забезпечити успіх учнів не лише у біології, але і в інших навчальних дисциплінах.

Отже, вивчення впливу івент-уроків на навчальний процес та досягнення учнів може сприяти покращенню якості освіти та допомогти вчителям краще зрозуміти, як адаптувати свою освітню діяльність до потреб сучасної школи.

Вважаємо, що магістерське дослідження на цю тему є актуальним і важливим для вивчення нових педагогічних підходів та їхнього впливу під час вивчення біології в 6 класі, а також для покращення загальної якості освіти.

Результати дослідження можуть використовуватися для вдосконалення навчальних програм та методики викладання біології в молодших класах.

Метою магістерської роботи є дослідження та визначення ефективності використання івент-уроків як форми освітнього процесу під час вивчення біології у шостому класі.

Об'єктом дослідження є застосування тематичних івент-уроків у процесі вивчення біології учнями шостого класу.

Предметом дослідження є тематичні івент-уроки як методика навчання біології в 6 класі.

Гіпотезою дослідження є те, що застосування тематичних івент-уроків під час вивчення біології в 6 класі сприяє підвищенню інтересу та розуміння учнями навчального матеріалу, а також покращенню рівня знань, мотивації, творчості, критичного мислення, самостійності та взаємодопомоги учнів.

Для досягнення поставленої мети дослідження були визначені наступні **завдання дослідження:**

1. *Провести літературний аналіз* проблеми застосування івент-уроків у навчальному процесі та їх впливу на школярів, зокрема в контексті вивчення біології учнями 6-х класів.
2. *Зібрати та проаналізувати досвід українських та іноземних вчителів* з проведення тематичних івент-уроків під час вивчення біології в 6-х класах.

3. *Розробити та провести* тематичні івент-уроки з біології для учнів 6 класу.
4. *Провести порівняльний аналіз* тематичних івент-уроків та традиційних уроків з біології.
5. *Проаналізувати дані* про активність, інтерес та навчальні досягнення учнів, які беруть участь у тематичних івент-уроках та порівняти їх з результатами учнів, які отримують традиційні уроки.
6. *Узагальнити отриману інформацію* для визначення впливу тематичних івент-уроків на навчальний інтерес учнів.
7. *Сформулювати висновки* на основі результатів дослідження та *розробити рекомендації* щодо використання тематичних івент-уроків під час вивчення біології у 6 класі.

Для виконання поставлених завдань та перевірки гіпотези було використано наступні **методи дослідження**:

Теоретичні:

- Літературний аналіз – вивчення наявної наукової літератури, досліджень та публікацій, які стосуються застосування івент-уроків у навчанні та їхнього впливу на учнів;
- Аналіз педагогічного досвіду – збір та аналіз педагогічного досвіду вчителів біології, які впроваджували івент-уроки в освітній процес, зокрема під час вивчення біології.

Емпіричні:

- Підготовка та проведення івент-уроків – розроблення та проведення тематичних івент-уроків для учнів 6 класу, які вивчають біологію. Доцільно застосовувати кілька варіантів івент-уроків для порівняння;
- Опитування та анкетування – збір відгуків та думок учнів після проведення івент-уроків для оцінки їхнього інтересу та задоволення навчанням;
- Аналіз навчальних досягнень – збір даних про навчальні досягнення учнів, які брали участь у тематичних івент-уроках, і порівняння їх з

результатами учнів, які вивчали тему з використанням традиційних уроків;

- Статистичний аналіз даних – обробка та аналіз зібраних даних з метою визначення впливу івент-уроків на навчальний процес та результативність учнів. Аналіз уроків-контролю – порівняння результатів івент-уроків з результатами традиційних уроків для визначення ефективності застосування івент-уроків.

Теоретичне значення: результати магістерського дослідження можуть бути використані вчителями біології для розвитку та покращення методик викладання та розробки нових підходів до навчання біології в середній школі, сприяючи покращенню якості освіти та залученню учнів до активного навчального процесу.

Практичне значення дослідження полягає у розробці та впровадженні в освітній процес тематичних івент-уроків з біології, які сприяють покращенню навчальних здібностей учнів, створенні цікавого навчального середовища та підвищенні мотивації учнів шостих класів до вивчення біології.

РОЗДІЛ І

ІВЕНТ-УРОК ЯК ФОРМА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1.1. Івент-урок як форма освітнього процесу.

Сьогодні акцент змістився з набуття студентами певного рівня професійних знань на здатність постійно здобувати нові знання, активно діяти, приймати рішення та адаптуватися до поточних ситуацій і мінливих вимог. Розвиток компетентностей учнів вимагає, перш за все, розвитку відповідних моральних якостей, основ наукового світогляду, творчого ставлення до праці, глибоких і міцних загальноосвітніх знань та вміння гнучко реагувати і застосовувати їх на практиці.

На думку В. Сухомлинського, формування педагогічної майстерності та педагогічної творчості починається в педагогічному закладі і має продовжуватися на практиці, в процесі ознайомлення з роботою вчителів-майстрів шляхом осмислення їхнього досвіду. Сьогодні, на думку експертів, під поняттям компетентності слід розуміти здатність ефективно і творчо застосовувати знання і вміння в міжособистісних відносинах і ситуаціях. Існування компетентності в певному сенсі обмежує внутрішню свободу студента. Дотримуючись логіки внутрішньої самоорганізації, дослідники рекомендують брати до уваги соціальні стратегії, які підказують, чому і як навчати [15, с. 99].

Поняття «event» відображає виняткову якість певної події чи явища, яка сприймається суб'єктивно, а не є об'єктивно вимірюваною якістю. Події виникають у свідомості та емоціях тих, хто їх переживає. Категорія «івент» з'явилася в українській мові відносно недавно і тому ще не зафіксована в українських етимологічних словниках. Вона походить від англійського слова event. Хоча такі технології рідко зустрічаються в освітньому середовищі, деякі заходи відносять до категорії івент-технологій через їхню винятковість. До них належать захисти проєктів, презентації, знайомства для старшокласників, волонтерська діяльність, хакатони та навчальні завдання. Всі вони вимагають

ретельної підготовки, відповідальності учасників, креативності в організації заходу та мають освітній потенціал.

Існує кілька визначень цього терміну: Перше належить Роберту Ф. Джану, одному з менеджерів тематичних парків Уолта Діснея: «Подія – це щось відмінне від вашого повсякденного життя». Друге належить Джо Голдблату, одному з гуру івент-технологій. Він визначає спеціальну подію наступним чином: «Подія – це унікальний період часу, проведений з використанням ритуалу та церемонії для задоволення особливих потреб».

Визначення (практичний підхід) від Олександра Шумовича, директора компанії Eventum, члена Міжнародної асоціації ISES та члена Американської торговельної палати в Україні:

Івент – це вид людської діяльності, що передбачає зустріч і взаємодію різних людей, обмежений у часі та пов'язаний з реалізацією будь-якої спільної мети. Поняття «івент» включає в себе події, заходи, церемонії та демонстрації.

Івент – це запланована соціальна або громадська подія (діяльність), яка відбувається в певний час і з певною метою та має певний резонанс для суспільства. Дослівний переклад – «подія», але він також включає в себе такі конотації, як сприятлива можливість, виняткова подія, найімовірніший бажаний результат, подія, спортивна подія тощо. Характерною особливістю івентів (у прямому перекладі – явище, зі значеннями, які приписують цьому поняттю в природничих науках та інформатиці) є те, що вони мають фіксований час.

На Заході івентами називають всю індустрію планування, організації, проведення та аналізу подій, заходів і видовищ, приватних, громадських, національних або міжнародних (наприклад, інавгурації президентів США).

Івент-технологія означає перетворення події на щось абсолютно особливе з точки зору відвідувачів за допомогою додаткових ефектів. Успіх івент-технологій залежить від ретельного планування та бездоганної організації кожної події. Особливість івенту несе в собі додаткові переваги, які

виникають, коли вдається уникнути можливих збоїв і зривів, а також підтвердити легітимність події.

Поняття «івент» має наступні фіксовані характеристики:

- сприймається як виняткова подія;
- виняткова подія в очах відвідувачів;
- позитивне сприйняття заохочує позитивну поведінку відвідувачів;
- ключем до успіху є ретельна організація та спланована постановка.

У порівнянні з іншими завданнями, що виконуються в подібній послідовності, заходи мають такі характеристики:

- результатом зусиль є сама подія, яку не можна відкласти або змінити («все відбулося так, як відбулося»);
- результат є унікальним («це сталося лише раз, більше не повториться»), а успіх залежить від суб'єктивності відвідувачів («уявіть собі: це особлива подія, і ніхто її не помічає»);
- результати не можуть бути записані або збережені для подальшого використання. Якщо учасників занадто мало, захід повністю втрачає свою цінність («уявіть собі: це особлива подія, а сюди ніхто не приходить»);
- підготовка забирає багато часу і коштів у порівнянні з результатом.

Тому підготовка і планування є дуже важливими. Подія, яка претендує на винятковість, залишає мало місця для контролю чи управління під час її проведення. Івент-педагог повинен вміти діяти швидко та ефективно, маючи перед собою такий великий обсяг роботи, а також мати достатньо широкий кругозір і відкрите мислення. Якщо не приділяти уваги як важливим, так і дрібницям, успіх заходу буде затьмарений. Коли захід розпочався, часу на коригування вже немає, тому першочерговим завданням є підготовка. Ця підготовка полягає у формулюванні «плану», який є ключем до успіху [38, с. 6–9].

Івент-технологія в освіті – це певна подія, захід, пов'язаний з реалізацією будь-яких спільних (навчальних, виховних) цілей, який позитивно впливає як на учасників, так і організаторів. Розвиток професійної компетентності – це розвиток творчої індивідуальності вчителя/викладача, його готовності до педагогічних інновацій. На часі так звана подвійна компетентність – традиційні уміння, методи і сучасні знання і навички роботи з інформаційними технологіями. Сьогодні це не лише знання й уміння, а адекватне реагування в ситуації невизначеності, вміння діяти й навчати в умовах, які постійно змінюються. Аналіз змін в освіті й суспільстві дозволяє припустити, що на часі використання івент-технологій, які дають можливість підвищити рівень професійної компетентності майбутнього педагога.

Івент-технології пропонують конкретну ситуацію, яка безпосередньо впливає на формування в учня/студента цінностей та на можливість розвитку та оволодіння новими компетентностями. Івент-технології в освіті тільки набирають популярності, але їх потенціал безперечний: вони при правильному застосуванні сприяють розвитку як професійних навичок, так і виховних завдань освіти [16].

Основними характеристиками сучасного вчителя мають стати професіоналізм, компетентність, самоорганізація, креативність, суспільний інтерес професійної діяльності. Разом із тим це має бути усвідомленість, вміння адаптуватися до змін з арсеналом тих навичок, які отримані під час уроку, дизайн мислення, постійний саморозвиток, життя в режимі тайм-менеджменту та ін. Івент-технології можуть дати поштовх до індивідуальної самореалізації учня й глибоке пізнання майбутньої професійної діяльності.

Івент – це організація і проведення яскравих та незабутніх подій, таких як, наприклад фестивалі, ярмарки, виставки, уроки – свята. Організація заходів як специфічна форма діяльності існує вже довгий час, тому поєднання її з освітнім процесом дає змогу отримати новий досвід у навчанні школярів.

Освітній процес з використанням івент-технологій – це форма організації навчання, яка використовує різні івент-технології, щоб зробити

навчання цікавішим, ефективнішим та підвищити мотивацію учнів до навчання.

Івент-технології – це вся сукупність технічних засобів та методів, які використовуються для проведення заходів, що мають високий рівень взаємодії зі слухачами. До івент-технологій можна віднести такі засоби, як мультимедійні презентації, відеоконференції, інтерактивні дошки, використання QR-кодів та багато інших.

В освітньому процесі з використанням івент-технологій можуть бути використані різні форми роботи, наприклад:

- Інтерактивні лекції, під час яких студенти можуть брати участь у голосуваннях, відповідях на запитання або виконувати завдання за допомогою мобільних додатків.

- Віртуальні екскурсії, які дають змогу студентам відвідати музеї, виставки та інші заклади культури з максимальною деталізацією.

- Майстер-класи, які проводяться з використанням інтерактивних дошок та інших технічних засобів.

Основні переваги освітнього процесу з використанням івент-технологій:

- залучення студентів до активної участі та самостійного розв'язання задач;

- створення цікавої та захоплюючої атмосфери, що сприяє запам'ятовуванню інформації;

- підвищення мотивації здобувачів освіти до відвідування уроків.

Івент-урок – це форма освітнього процесу, яка поєднує в собі елементи івент-індустрії та навчальних цілей. Основна мета івент-уроку полягає у тому, щоб зробити навчання цікавішим, привабливішим та ефективнішим для учнів [24].

Івент-урок може бути організований як позаурочний захід або як частина стандартного навчального процесу. Така форма навчання може включати в себе різноманітні елементи, такі як інтерактивні вправи, мультимедійні презентації, театралізовані вистави та інші.

Одна з головних переваг івент-уроку полягає у тому, що він може стимулювати інтерес до навчання та забезпечити більш ефективно засвоєння матеріалу. Додатково, івент-урок може бути корисним для розвитку соціальних навичок, таких як комунікація, співпраця та лідерство.

Івент-урок може бути успішним тільки тоді, коли він організований з урахуванням педагогічних принципів і забезпечує навчання згідно з академічними стандартами. Також важливо, щоб івент-урок був зроблений на належному рівні і мав достатній бюджет для реалізації навчальних та івент-елементів.

Вчені вважають, що найкраще учні вчаться не під час щоденних уроків, а протягом освітніх фестивалів і конкурсів, створення та захисту проєктів, позакласної роботи з предмету.

Планування й організація подій у педагогічному процесі може стати основою для формування соціально-значущої поведінки особистості, для спільної діяльності вчителя й учня. Планування й організація івентів є важливим етапом педагогічного процесу, оскільки допомагають залучити учнів до активної пізнавальної діяльності та створити оптимальні умови для їх розвитку.

1. Визначення мети та завдань івенту. Слід чітко сформулювати, що саме має бути досягнуто на івенті та які завдання повинні бути вирішені.

2. Визначення формату івенту. Слід визначити, який формат івенту найбільше підходить для досягнення поставлених мети і завдань, а також для учнів, для яких івент планується.

3. Визначення місця та часу проведення івенту. Слід вибрати місце, яке буде комфортним для учасників івенту, а також забезпечуватиме можливість використання необхідного обладнання і матеріалів. Також слід визначити оптимальний час проведення, який не буде перешкоджати навчальному процесу та буде зручним для учасників.

4. Розроблення програми івенту. Слід розробити програму івенту, яка буде відповідати меті та завданням івенту. У програму можна включити лекції, тренінги, дискусії, ігри, практичні завдання, а також розважальні заходи.

5. Забезпечення необхідних ресурсів. Слід забезпечити необхідні ресурси для проведення івенту, такі як обладнання, матеріали, презентації, підручники, а також персонал, який допоможе з організацією та проведенням івенту.

6. Промоція івенту. Слід використовувати різні канали промоції івенту, такі як оголошення в школі, на сайті чи в соцмережах [15, с. 150].

Реалії проблеми класів активності та їх впливу на загальний розвиток дітей пов'язані, насамперед, із загально визнаним фактом низького рівня об'єктивної та суб'єктивної готовності дітей до життя поза школою, а також з тим, що в більшості навчальних закладів спостерігається низький рівень соціально-психологічної готовності до життя. Відсутня реальна система навчання, спрямована на розвиток таких якостей, як:

- здатність приймати рішення та робити вибір;
- ставати свідомими громадянами держави;
- відчувати себе громадянами планети;
- вміння співпрацювати з іншими;
- завжди працювати на високому рівні якості;
- проявляти ініціативу;
- навчитися працювати з великими обсягами та різноманітною інформацією, самостійно отримувати, обробляти, аналізувати та зберігати її [43].

Цих якостей майбутнім громадянам можна набути через використання та запровадження в школі інновацій, нетрадиційного навчання, насамперед івент-уроків.

Існує багато класифікацій традиційних методів і уроків. Однак це загальновідомі, традиційні класифікації. Існують спроби нестандартних

класифікацій, але вони використовують традиційну типологію курсів і доповнюють її своїми нестандартними формами.

Класична типологія основних дидактичних цілей базується не тільки на запланованих результатах навчання, але й на етапах навчального процесу [19].

Автори пропонують нову класифікацію навчальних форм діяльності для івент-уроків як форми нетрадиційного уроку, засновану на різних видах навчальної діяльності [19].

- Репродуктивні ігри (наявність уявних ситуацій, що відбуваються в минулому або сьогодні, рольові ігри).
- Дискусійні ігри (наявність ситуацій, що імітують різні форми дискусії, створюють конфлікт думок, експерти аналізують минуле з позицій сьогодні).
- Ігри-змагання (наявність фіксованих правил, відсутність сюжету чи ролей, орієнтація на суб'єкт-об'єктні відносини).

На основі дискусійних заходів:

- Семінари (індивідуальна робота);
- Структуровані дискусії (групова робота);
- Проблемно-практичні дискусії (групове навчання). На основі дослідницької діяльності:
- Практичне викладання (колективна навчальна діяльність);
- Проблемно-практичне викладання (групова робота);
- Навчання на основі досліджень (індивідуальна робота).

Методика проведення нетрадиційних подієвих уроків є предметом дослідження І. Маслікової, що ґрунтується на загальних ідеях, розробці систем уроків, описі нових типів уроків, індивідуальних творчих методів навчання й організації роботи учнів у класі [25]. На думку автора, поява нетрадиційних уроків зумовлена виникненням нових дитячих потреб, що створюють необхідні дидактичні умови для їхнього прояву.

Наприклад, потреба в публічності виражається на таких уроках, як «громадський огляд знань» та «прес-конференції», потреба довести правильність тих чи інших поглядів виражається на уроках «міркування», «аргументації» та «дебатів», потреба в спонтанності та творчому мисленні людей та умови для її прояву. Потреба в спонтанності виражається на уроках, що ґрунтуються на дитячій спонтанності, уроках винахідництва та творчості, творчих виставках та звітах.

Важливість ще незнайомого нам ділового партнерства та необхідність чіткого розуміння творчої співпраці й уміння її здійснювати викладається на уроках із використанням групової роботи, а необхідність поважати й грамотно виконувати завдання та судити про людей за їхнім конкретним виконанням (а не лише за словами) – на уроках рольових ігрових заходів, що викладається в структурі.

Через призму людино-суспільства – її внутрішнього життя, прагнення і потреби – вчать на уроках з використанням консультацій і дидактичних ігор, а співчуття, розширення та зміцнення контактів – організація виховної діяльності в класі, де широко використовується взаємодопомога учнів (уроки взаємонавчання новому матеріалу в мікрогрупах – «Екіпаж», «Швидка допомога»).

Автори виокремлюють такі групи івент-уроків:

1. Уроки, що відображають сучасні суспільні тенденції: уроки, засновані на учнівській ініціативі, соціальний аналіз знань, лекція-дискусія, уроки з використанням комп'ютерів.

2. Уроки з використанням ігрових ситуацій: уроки-рольові ігри, уроки-прес-конференції, уроки-змагання, уроки-КВК, уроки-подорожі, уроки-аукціони, уроки з використанням дидактичних ігор, уроки-драматизації.

3. Творчі уроки: уроки-композиції, уроки прямого ефіру, уроки винахідництва, інтегровані творчі уроки, уроки перегляду аматорських виставок.

4. Традиційні уроки з новим спрямуванням: уроки-лекції, уроки-семінари, уроки-розв'язання проблемних ситуацій, уроки-конференції, уроки-екскурсії, уроки-консультації, уроки-заліки.

Спираючись на дослідження автора та специфіку викладання шкільних уроків біології за новою навчальною програмою середньої школи, ми пропонуємо такі форми для івент-уроків [19]:

- уроки, що нагадують існуючі форми організованих заходів: урок-аукціон, урок-диспут, урок-захист рефератів, урок-суд, урок-прес-конференція;
- уроки-образи: лекція-казка; творчі лекції: лекція-есе; лекція-винахід; лекція-виставка; лекція-винахід; лекція-дива; лекція-фантастичні проекти; лекції-вчені; снігова лекція; лекція-портрет; лекція-сюрприз; лекція-інсценізація;
- уроки, що імітують види діяльності та праці: екскурсії, заочні уроки, прогулянки, вітальні, подорожі в минуле (в майбутнє), подорожі країною, подорожі потягом, уроки-відкриття, захист туристичних проектів;
- уроки, що імітують телевізійні передачі, ток-шоу, телевізійні проекти: ток-шоу «Говорить Україна», телевізійні проекти – «Навколо світу», «Стосується кожного» тощо;
- уроки з ігровою змагальною основою: урок-гра «Придумай проект», урок-Доміно, урок у формі гри «Лото», урок «Слідство ведуть знавці», урок-ділова гра, гра-узагальнення, урок КВК, урок: Що? Де? Коли?, урок-естафета, урок-конкурс, урок-змагання, урок-журнал, урок-вікторина, урок-рольова гра, урок-кросворд, урок «Щасливий випадок» [32].

1.2. Переваги та недоліки проведення івент-уроків у освітньому процесі.

Івент-урок є однією з форм проведення освітнього процесу, яка може бути корисною та ефективною для учнів та вчителів. Івент-урок – це формат уроку, який проводиться у нестандартній формі, з використанням елементів івент-технологій та інноваційних методів навчання.

Користь нестандартного навчання вже доведена методистами, вчителями та психологами. Основними перевагами таких уроків є незвичний і стимулюючий зміст, набуття практичного або соціального досвіду, активність учнів, створення позитивних емоцій в учнів і розвиток інтересу до предмета.

Соціологічні опитування вчителів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів показують, що педагоги знають про багато видів нестандартного навчання, але, як вони самі зізнаються, не використовують їх повною мірою на практиці. Коли психологи думають про нестандартне навчання, вони виділяють дві основні психологічні характеристики. По-перше, такі заняття створюють нові можливості для комунікації між вчителем та учнем. По-друге, нестандартні заняття, безсумнівно, сприяють розвитку пізнавальних процесів учнів. Нестандартні заняття відрізняються від стандартних тим, що участь у них є обов'язковою для всіх учнів. Їхні правила, зміст і методика розроблені таким чином, щоб зацікавити учнів, які не цікавляться певним предметом. Однак слід пам'ятати, що головною метою викладання є навчання. Як уже зазначалося, нестандартні уроки покликані стимулювати активність учнів, зробити їхнє сприйняття більш активним та емоційним, а мислення більш творчим, самостійним і гнучким. Тому використання нестандартних уроків має найбільший ефект на заняттях з учнями, які відволікаються і мають низький інтерес до предмета.

Хоча нестандартні уроки можуть бути дуже цікавими та захоплюючими для учнів, вони також можуть мати деякі недоліки. Ось кілька з них:

1. Недостатня підготовка вчителя. Для проведення нестандартного уроку вчитель повинен добре знати тему та мати достатній досвід для

підготовки та проведення івенту. Якщо вчитель не має достатньої підготовки, урок може бути непродуктивним та навіть може заподіяти шкоду учням.

2. Відсутність певної структури. Нестандартні уроки можуть бути дуже неструктурованими, що може призвести до відволікання учнів та втрати ними інтересу до уроку. Якщо нестандартний урок не має чіткої структури, вчитель може загубити контроль над ситуацією.

3. Велика кількість часу, потрібна для підготовки та проведення. Нестандартні уроки зазвичай потребують значно більше часу на підготовку та проведення, ніж звичайні уроки. Якщо вчитель не може витратити достатньо часу на підготовку, нестандартний урок може бути неефективним та незадовільним для учнів.

4. Відсутність доступу до необхідних ресурсів. Деякі нестандартні уроки можуть вимагати доступу до спеціального обладнання або матеріалів, які можуть бути дорогими або складними у підготовці. Якщо вчителю не вдасться знайти необхідні ресурси, нестандартний урок може бути неможливим для проведення.

Основна мета івент-уроку полягає в тому, щоб зробити процес навчання більш цікавим, зрозумілим та доступним для учнів. Використання івент-технологій, наприклад, гри, ділові ігри, квести, екскурсії, спортивні та творчі змагання, дозволяє залучити учнів до активної участі в процесі навчання, зробити навчання цікавим та зрозумілим. Організація івент-уроку передбачає попереднє планування та розробку концепції заходу. Особлива увага приділяється вибору теми, формату та інтерактивним методам навчання. Для реалізації івент-уроку можуть використовуватись різні інструменти, наприклад, відео, аудіо, графіка, анімація, інтерактивні завдання та інші.

В основу успіху івент-технології покладено ретельне планування та бездоганна організація кожного заходу.

Поняттю event властиві такі стійкі характеристики:

- цей захід сприймається як виняткова подія;
- він є винятковою подією з точки зору відвідувачів;

- позитивне сприйняття спонукає відвідувачів до активності.

У порівнянні з іншими завданнями аналогічного порядку для заходів типові наступні особливості:

- результатом зусиль є сам захід, і його не можна ні відстрочити, ні виправити («пройшло як пройшло»);
- результат є унікальним («таке трапляється лише раз і вже ніколи не повториться»),
- успіх залежить від суб'єктивного сприйняття відвідувачів («уявіть собі: це виняткова подія, а ніхто її не помічає»)

Результат неможливо зберегти незмінним; він повністю знецінюється, якщо учасників занадто мало («уявіть собі: це виняткова подія, а ніхто сюди не йде»); порівняно з результатом підготовка набагато масштабніша за витратами часу та зусиль [22].

Подієві івент-уроки – це навчальні заняття, які спрямовані на взаємодію учнів з темою уроку через практичну діяльність. Подієві уроки допомагають учням легше засвоювати матеріал і розвивати навички, такі як співпраця, комунікація, творчість та критичне мислення.

Однією з переваг подієвих уроків є те, що вони дозволяють учням навчатися в контексті реального життя, де вони можуть застосувати свої знання на практиці. Це також допомагає учням більш глибоко зрозуміти тему та покращити пам'ять про вивчений матеріал.

Подієві івент-уроки можуть бути застосовані в будь-якому предметі та для будь-якого рівня навчання. Важливо лише забезпечити належну організацію та підготовку для проведення таких уроків, включаючи підготовку матеріалів, планування завдань та залучення всіх учасників у навчальний процес.

Івент-урок може бути використаний для вивчення будь-якої теми. Він дозволяє підвищити мотивацію учнів до навчання та збільшити їх інтерес до

вивчення певної теми. Крім того, івент-урок дозволяє вчителю підвищити свою кваліфікацію та отримати новий досвід у викладанні.

Проте, слід зазначити, що івент-урок не є панацеєю для всіх видів навчання. Він може бути використаний як один з елементів в процесі навчання, але не повинен замінювати традиційні методи навчання. Також важливо бути обережним при використанні івент-уроку, оскільки неправильно підібрана форма навчання може привести до втрати контролю над групою та до зниження рівня засвоєння матеріалу [8].

Івент-уроки – це інтерактивні заходи, які використовуються в освітньому процесі з метою активізувати навчання і зробити його цікавішим та ефективнішим. Давайте розглянемо переваги та недоліки проведення івент-уроків у освітньому процесі.

Переваги:

1. Залучення уваги учнів: івент-уроки можуть залучити увагу учнів до навчання, оскільки вони мають цікаву та неординарну форму проведення.

2. Активна участь учнів: івент-уроки сприяють активній участі учнів у навчальному процесі. Це дозволяє залучити більш широкий діапазон студентів, зокрема тих, хто не відчуває інтерес до традиційної форми навчання.

3. Розвиток навичок комунікації: проведення івент-уроків дозволяє розвивати навички комунікації учнів, оскільки вони взаємодіють між собою, обговорюють та аналізують інформацію.

4. Розширення кругозору: івент-уроки можуть допомогти учням розширити свій кругозір, дізнатися більше про різні аспекти певної теми, а також збільшити інтерес до навчання.

5. Учитель має можливість раціонально розподілити свій час, допомагаючи активніше дітям зі спеціальними проблемами – особистісними та інтелектуальними.

6. Зникає ряд труднощів, пов'язаних з дисципліною. На уроці всі активні та всі зайняті справою.

7. Учні, виступаючи в ролі вчителя, набувають певних навичок, які допомагають їм повірити у свої власні сили та ставитися до вчителів з більшою повагою.

Хоча івент-уроки можуть бути корисним інструментом в освітньому процесі, є деякі недоліки, які можуть виникнути при їх проведенні:

1. Обмежена кількість інформації: у порівнянні з традиційними формами навчання, на івент-уроці може бути обмежена кількість інформації, яку можна передати за короткий період часу.

1. Витратність: проведення івент-уроків може бути дуже витратним з точки зору фінансів та ресурсів. Наприклад, потрібно забезпечити технічне обладнання та залежно від розміру заходу, залучати багато людей для організації.

2. Не всі учні можуть бути задіяні: не всі учні можуть бути задіяні в івент-уроках, особливо якщо це пов'язано з певними темами або ідеями. Деякі учні можуть не зацікавитися заходом, який не відповідає їхнім інтересам.

3. Вимоги до часу та підготовки: проведення івент-уроків вимагає більшої підготовки вчителя та вимагає більш детальної організації в порівнянні з традиційними уроками.

4. Не відповідає потребам кожного учня: івент-уроки можуть бути корисними для деяких учнів, але не для всіх. Наприклад, деякі учні можуть відчувати тривогу великої кількості людей чи новому середовищу, яким є проведення заходів, що може ускладнити їхнє навчання.

5. Вимагає додаткової підготовки: проведення івент-уроків вимагає додаткової підготовки та зусиль з боку вчителів та організаторів. Це може забирати час і засоби, які можуть бути використані для інших важливих завдань в освітньому процесі [17].

На відміну від традиційних методик, подієві навчальні технології не вибираються для виконання певних навчальних завдань, а самою своєю структурою визначають кінцевий результат. Та, як і будь-яка методика,

взаємонавчання має свої позитивні й слабкі сторони, які необхідно враховувати, використовуючи цю технологію.

Щоб подолати слабкі сторони впровадження івент-технологій в сучасному освітньому процесі, слід пам'ятати:

1. Як педагогу, так і учням треба звикнути до даних технологій, тому слід поступово включати елементи її.
2. Слід добре готуватися, підбирати матеріал.
3. Треба добре пояснити правила події.
4. Створити атмосферу серйозного навчання, а не простої гри.
5. Слід проаналізувати навчальну дисципліну (може ця технологія не дасть бажаних результатів).

6. Педагог має старанно планувати свою роботу, впроваджуючи інтерактивні технології. Безумовно, не всі викладачі – створені для івент-навчання. Проте використання його дає можливість фахово зростати, змінювати себе, навчатися разом з учнями. Уже після кількох уроків викладач зможе відчувати, як змінилося ставлення до нього учнів, а також сама атмосфера в класі – і це послужить додатковим стимулом до роботи з впровадженням івент-технологій у навчальному процесі сучасної школи [20].

Під час планування та проведення івент-уроків доцільно дотримуватися творчих принципів нестандартних уроків:

1. Відмова від рутини та формалізму в організації та проведенні уроку.
2. Активна участь учнів класу в класних заходах.
3. Інтерес та ентузіазм, а не розвага, як основа емоційного тону уроку.
4. Підтримка альтернативних точок зору та висловлення більш ніж однієї думки.
5. Розвиток комунікативних функцій у класі як умова забезпечення взаєморозуміння, мотивації до дії та емоційного задоволення.

6. Використовувати оцінювання як формувальний інструмент (а не лише як результат) [31].

1.3. Тематичні івент-уроки під час вивчення біології у 6 класі.

Івент-технології дедалі частіше впроваджуються у практику освітнього процесу. Як свідчить практичний досвід, така форма освіти сприяє підвищенню активності навчально-пізнавальної діяльності учнів, розвиває їх творчий потенціал та сприяє формуванню когнітивних процесів.

Сучасна реформа освіти та модернізація навчально-виховного процесу вимагають від вчителів загальноосвітніх шкіл урізноманітнення педагогічної діяльності. Тому, на уроках біології, як і на інших уроках, практикується застосування нетрадиційних уроків, головною метою яких є створення педагогічних ситуацій, максимально наближений до реальних. Предмет «Біологія» належить до освітньої галузі «Природознавство», яка передбачає формування в учнів цілісного уявлення про сучасну природничо-наукову картину світу, роль і місце людини в довкіллі, її моральну відповідальність за збереження природи та цивілізації в цілому [27, с. 2].

Івент-уроки (або подієві уроки) – це особливий тип уроків, який відноситься до нестандартних уроків і створюється з метою залучення учнів до активної діяльності і взаємодії з предметом вивчення. У контексті вивчення біології, івент-уроки можуть включати у себе практичні завдання, експерименти, групову роботу та інші активні форми навчання.

Івент-уроки – це креативний підхід до навчання, який включає організацію тематичних подій, інтегрованих з навчальною програмою. Для вивчення біології, івент-уроки можуть бути особливо ефективними, оскільки вони дають можливість учням досліджувати природу та живі організми в реальному середовищі, а також розвивати навички співпраці, творчості та критичного мислення.

Івент-технології можуть бути застосовані на уроках біології з метою підвищення інтересу учнів до вивчення даної науки та активізації їхньої пізнавальної діяльності. Для цього можна використовувати різні формати івент-уроків, такі як тренінги, майстер-класи, конференції, ігри та інші.

Наприклад, одним із способів застосування івент-технологій на уроках біології є проведення «живих» уроків з використанням різноманітних об'єктів, таких як рослини, тварини, мікроорганізми. Учні можуть активно досліджувати ці об'єкти, виконувати завдання з їх класифікації, вивчення будови та функцій, а також досліджувати їх взаємодію з навколишнім середовищем.

Також івент-технології можна використовувати для проведення проектних робіт та досліджень. Учні можуть створювати свої власні проекти на теми, пов'язані з біологією, такі як вивчення екосистем, дослідження генетичних властивостей тварин, аналіз впливу забруднення на навколишнє середовище тощо. Для реалізації таких проектів можна використовувати інтерактивні методи, наприклад, ігри, майстер-класи, дискусії, презентації та інші.

Крім того, івент-технології можна використовувати для створення мультимедійних матеріалів на уроках біології. Наприклад, використовуючи різноманітні програми, вчителі можуть створювати інтерактивні презентації.

Івент-уроки для вивчення біології можуть бути корисним інструментом для залучення учнів до навчального процесу та підвищення їхнього інтересу до вивчення природничих наук.

Подієві івент-уроки біології створюють творчу атмосферу, урізноманітнюють формат і методи роботи для формування пізнавальних інтересів учнів та активного залучення їх до навчальної діяльності. Існують такі форми подієвих уроків: імерсивні уроки, ділові ігри, прес-конференції, уроки КВК, театральні уроки, консультаційні уроки, комп'ютерні уроки, уроки з груповою роботою, уроки взаємодії учнів, творчі уроки, аукціони, уроки під керівництвом учнів, залікові уроки, уроки запитань, уроки творчих звітів, уроки-формули, уроки-змагання; бінарні уроки, уроки-узагальнення, уроки-фантазії, уроки суду, уроки пошуку істини, парадоксальні лекції; уроки концерту, уроки діалогу, уроки розслідування, уроки рольової гри, конференції, семінари, інтегративні уроки [19].

На уроках біології в сучасних українських школах дедалі частіше практикують застосування навчальних дидактичних ігор. Це досить складна форма навчальної діяльності, яка потребує ретельної підготовки. Навчальні ігри корисні тим, що у процесі такого уроку учні навчаються використовувати здобуті знання на практиці, моделюючи явища, що вивчаються.

Однією з форм проведення івент-уроків з біології є проведення шкільних екскурсій. Вони проводяться в межах шкільної програми за обраною темою. Екскурсії мають навчальне, виховне та естетичне значення для учнів. Спостерігаючи за рослинами чи тваринами, школярі розуміють процеси зв'язку між рослинами та тваринами, рослинами та ґрунтом, усвідомлюючи таким чином цілісність життя в природі.

Екскурсії навчають дітей правильно орієнтуватися в місцевості, використовуючи методи проведення екскурсій, спостерігати, порівнювати, знаходити потрібні об'єкти тощо. Така робота розширює біологічні поняття, розвиває мислення, виховує екологічний світогляд. Екскурсія також успішно реалізує міжпредметні зв'язки між такими навчальними дисциплінами, як біологія, хімія, географія, фізика, історія та література, що «сприяє формуванню системних знань учнів, умінь і навичок їхньої розумової і практичної діяльності».

Під час проведення івент-уроків біології сучасний вчитель використовує інтерактивні технології, які залучають до активної діяльності весь клас. Наприклад, обговорення проблеми в загальному колі. Вчитель ставить відкриті запитання та заохочує учасників до висловлювання ідей.

Івент-уроки дозволяють учням підвищити свій інтерес до предмета, зрозуміти його значення та застосування у реальному житті, а також поглибити свої знання і навички в біології.

За своєю структурою та основними видами діяльності учнів і вчителів ці типи занять нагадують людські, зазвичай професійні, форми діяльності або відповідають організованам соціальним формам. Такі уроки дають змогу учням відігравати конкретну соціальну роль, розвивають їхні комунікативні

навички та здатність відігравати роль у конкретній ситуації або в межах конкретної соціальної групи.

Уроки-аукціони

Мета – повторити тему в цікавій формі та знайти практичне застосування знань. Урок готується вчителем спільно з учнями, які організовують та оформляють колекцію предметів для продажу.

Структура уроку: Вступ, повторення теми, – експонат, музична пауза, продовження роботи над аукціоном, музичний фінал, підбиття підсумків.

Процес аукціону.

1. Ведучі, одягнені в імпровізовані костюми, сидять за демонстраційним столом. Перед ними стоїть верхівка, що крутиться, по колу навколо якої розкладені предмети для продажу.
  2. Ведучий крутить колесо. Коли обертання зупиняється, він/вона вказує на предмет, виставлений на продаж.
  3. Покупець, який хоче отримати цей предмет, має по черзі розповісти про нього з погляду теми, що вивчається. за кожен одну відповідь ведучий рахує: два .... три.
  4. Після закінчення рахунку останній, хто відповів, стає переможцем.
- Уроки-аукціони найбільш ефективні в 6-7 класах.

Урок-диспут

Слово «диспут» має латинське походження і означає «я думаю» або «я сперечаюся». Диспут – це форма освітньої діяльності з учнями, яка допомагає їм розвивати самостійність, логічне мислення, соціальну та моральну зрілість, формувати особисті погляди та переконання. Дебати дають можливість впливати на інтелектуальну та емоційну сфери особистості учнів, зацікавити їх у пошуку істини. Процес дебатів також створює умови для реалізації принципів демократичного навчання. Навчання в дебатах сприяє розвитку

критичності, самокритичності, мовної культури та логічного мислення, вчить уміння опонувати та перевіряти правильність своїх думок і переконань [42].

Під час дебатів учні обговорюють питання, запропоновані викладачем, а також питання, що виникли під час підготовки до дебатів. Крім того, учні розвивають навички та вміння самостійно працювати з різними джерелами інформації, вчать аналізувати та синтезувати, узагальнювати, робити висновки та вносити пропозиції. Під час дебатів, тобто зіткнення різних думок і поглядів, знання учнів уточнюються, поглиблюються і переглядаються, діти вчать аргументовано відстоювати свої думки, переконання та ідеї. У цьому відношенні дебати є одним із засобів перетворення знань на переконання. У дебатів і конференцій багато спільного. По-перше, вони побудовані на припущенні про високий ступінь ерудиції, активності та незалежності учнів.

Водночас диспут значно відрізняється від зібрань тим, що вони не запрограмовані ні за змістом, ні за формою. Дебати вимагають чіткого визначення предмета обговорення і надають широкі можливості для вирішення конфлікту. Успіх уроку і дискусії забезпечується серйозною і захопленою підготовкою вчителя та учнів, актуальністю теми і характером уроку. Учителю необхідно чітко визначити і сформулювати тему дебатів, поставити мету і завдання, розробити систему запитань, що найповніше розкриває зміст теми. Спрямовувати учнів, тобто знайомити їх із темою дебатів, змістом запитань, щодо яких вони мають висловити свою думку, літературою та іншими матеріалами. Не слід планувати дебати занадто широко або занадто громіздко. Процес підготовки до дебатів вимагає від учнів ініціативи в розумінні питання та його основних аспектів, підготовки необхідної та достатньої інформації щодо суті питання, прагнення висловити свою думку з конкретного питання, обміну думками (індивідуально або в групах) і підготовки відповідного інформаційного матеріалу для підтримки своїх думок і суджень.

Методика проведення диспуту включає: представлення теми, мети і завдань дискусії; використання наочних посібників, дисплеїв та інших

дидактичних матеріалів; орієнтування учнів на відкритість, уважність і повагу до поглядів інших; обґрунтування власних переконань і висновків. Керівництво дебатами з боку вчителя вимагає такту, точності, вміння спрямовувати висловлювання учнів з метою об'єктивного висвітлення основних аспектів проблеми, формувати в учнів навички роботи з фактами, переконувати їх в істинності чи хибності того чи іншого судження [35]. Як правило, інтерес до дебатів зростає в процесі їх проведення. Це залежить від того, як викладач ставить запитання, як заохочує незалежність висловлювань і суджень учнів, як сприяє взаєморозумінню і співпраці, як забезпечує єдність цілей і прагнень. Важливо також, щоб були дотримані умови для дискусії. Повинен відбуватися вільний обмін думками; кожен повинен брати активну участь в обговоренні; кожен повинен висловлюватися і критикувати те, з чим він не згоден; головними дійовими особами дискусії повинні бути факти, логіка і доказовість; міміка, жести і вигуки не допускаються в якості аргументів.

Підбиваючи підсумки диспуту, слід оцінювати як зміст, так і стиль виступу. Слід також звернути увагу на те, чи розвинули студенти вміння належним чином відстоювати свої погляди та переконання. Аналізуючи лекції та дебати, слід звернути увагу на такі моменти:

- доречність вибору теми дискусії та її формулювання;
- якість підготовки до дискусії (вивчення теми і матеріалу, опрацювання літератури, консультації, обмін думками, аналіз анкети, зосередження уваги студентів на основних завданнях і аспектах дискусії);
- підготовка до дискусії (психолого-педагогічна мотивація, наприклад, вибір теми дискусії, визначення часу та місця її проведення, підготовка наочності ТЗН, тематичної символіки);
- виконання викладачем необхідних умов для проведення дебатів;
- зміст диспуту (глибина знань вчителя та учнів про тему дебатів; основні теоретичні положення теми дебатів відомих вчених, письменників та

інших діячів науки і культури; теоретична та практична значущість теми дебатів; акцент на логіці та доказовості, головному та суті думки; підведення учнів до самостійних висновків, узагальнень та коректив); етичні правила проведення дебатів (етичні правила поведінки учасників);

- процедура проведення уроку-диспуту (постановка питань, мобілізація та активізація уваги, керування пізнавальною діяльністю учнів; дотримання такту й культури узагальнення різних думок, суджень);
- роль учителя у диспуті (провідна, непомітна, опосередкована, невимушена, авторитарна);
- дисципліна учнів у процесі диспуту, дотримання правил диспуту;
- підбиття підсумків диспуту (оцінювання правильності розуміння й коментування учнями теми, провідних її ідей та аспектів; активність і самостійність суджень учнів; уміння учнів підкріплювати прикладами ті чи інші положення, судження, пов'язувати їх із життям; суспільства, школи, класу).

Урок-суд

Мета таких занять – ознайомити з найважливішими результатами науки під час судового процесу, спираючись на знання, отримані під час самостійного вивчення. У промові прокурора на судовому засіданні необхідно сформулювати в учнів знання про наслідки певного процесу, його поведінку та шляхи подолання. У рамках завдання гри учні мають дати власну оцінку справі та дійти висновку про винуватість або невинуватість підсудного. Важливо, щоб висновок уроку був вираженим і самостійним.

Урок-захист дисертації

Із назви уроку зрозуміло, що він призначений для підготовки захисту дослідницької роботи вченим. Мета такого уроку – залучити учнів до дослідницької діяльності. Мета – розвинути їхні інтелектуальні навички аргументувати свою точку зору, стисло й переконливо викладати свої ідеї та

представляти результати своїх досліджень. Водночас ці уроки дають змогу їхнім одноліткам брати участь у наукових дискусіях, ставити запитання, аналізувати, робити висновки та бути терпимими під час дебатів. Студенти заздалегідь діляться на групи. Керівники груп отримують завдання з додатковими матеріалами для читання. Кожна група готує все необхідне. У класі обирається вчена рада, члени якої опитують та оцінюють виступи студентів і присуджують ступені за захист [19].

Під час вивчення біології у 6 класі, можна використовувати різноманітні тематичні івент-уроки, щоб зробити навчання більш захоплюючим та ефективним для учнів. Наведемо приклади застосування івент-технологій при вивченні тем з програми «Біологія 6 клас»:

Тема 1. Клітина

1. «Подорож у світ клітин»: цей івент-урок може бути організований як «екскурсія» у світ клітин, де учні матимуть змогу досліджувати клітини, їх структуру та функції. Для цього можна використовувати різні зразки клітин (наприклад, рослинні та тваринні), а також зображення з мікроскопів та ілюстрації.

2. «Лабораторія клітин»: цей івент-урок може бути організований як лабораторія, де учні матимуть можливість досліджувати клітини та їх структуру. Вони можуть провести експерименти з фарбуванням клітин та дослідити їхню будову за допомогою мікроскопа.

3. «Клітинний карнавал»: цей івент-урок може бути організований як карнавал, де учні матимуть змогу весело та креативно досліджувати тему клітин. Наприклад, учні можуть створювати різні моделі клітин, малюнки, плакати, а також придумувати різноманітні ігри та квести.

4. «Клітинна виставка»: цей івент-урок може бути організований як виставка, де учні матимуть змогу представити свої дослідження та відкриття у галузі клітинної біології. Вони можуть створити свої власні презентації, постери та ілюстрації, які допоможуть їм краще зрозуміти тему та поділитися своїми знаннями з іншими.

Тема 2. Одноклітинні організми. Перехід до багатоклітинності

1. «Морська подорож до світу одноклітинних організмів»: цей івент-урок можна організувати як віртуальну подорож до світу одноклітинних організмів, де учні зможуть вивчати їхню будову та функції. Для цього можна використовувати відео та зображення з мікроскопів, а також ілюстрації та діаграми.

2. «Лабораторія одноклітинних організмів»: цей івент-урок можна організувати як лабораторію, де учні матимуть змогу досліджувати одноклітинні організми та їхні функції. Вони можуть проводити експерименти з вирощуванням одноклітинних організмів та вивченням їхньої реакції на зміни у середовищі.

3. «Організм-лабіринт»: цей івент-урок можна організувати як лабіринт, де учні повинні долати різні перешкоди, щоб перейти від одноклітинних організмів до багатоклітинності. Вони можуть вирішувати різноманітні завдання та практичні завдання, щоб дійти до кінцевої мети.

4. «Еволюційна карусель»: цей івент-урок можна організувати як івент-аукціон, під час якого учні будуть вивчати різні стадії еволюції від одноклітинних організмів до багатоклітинності.

Тема 3. Рослини

Івент-уроки можуть бути відмінним способом поглибленого вивчення теми «Рослини» в 6 класі. Ось декілька ідей для проведення цих заходів:

1. «Подорож до світу рослин»: цей івент-урок можна організувати як віртуальну подорож до світу рослин, де учні матимуть змогу дослідити різноманітні види рослин та їхні особливості. Вони можуть вивчати різні зони клімату та їхні впливи на рослинний світ, а також досліджувати різноманітні екосистеми.

2. «Експериментальна лабораторія рослин»: цей івент-урок можна організувати як лабораторію, де учні матимуть змогу досліджувати різні фактори, які впливають на ріст та розвиток рослин. Вони можуть проводити

експерименти з вирощуванням рослин, вивченням водного та кислотного балансу, а також різними видами ґрунту.

3. «Рослинна експедиція»: цей івент-урок можна організувати як експедицію, де учні матимуть змогу досліджувати різні рослинні види в їхніх природних середовищах. Вони можуть вивчати різні рослинні ландшафти та екосистеми, збирати зразки рослин для подальшого дослідження.

4. «Рослинний театр»: цей івент-урок можна організувати як театральний захід, де учні зіграють ролі різних рослин. Вони можуть досліджувати різні види рослин, їхні особливості та функції, а потім використовувати ці знання для створення своїх вистав.

Тема 4. Різноманітність рослин

1. «Ботанічний сад»: івент-урок у ботанічному саду або парку, де учні матимуть змогу дослідити різні види рослин та їхні особливості. Вони можуть досліджувати багаточарову будову листків, дивитись на формування квітів і насінин, досліджувати функції різних частин рослини та відповідати на запитання.

2. «Художник»: творчий івент-урок, де учні створюватимуть свої власні малюнки рослин. Під час цього заходу вони можуть досліджувати форму та кольори різних видів рослин, а також навчитись зображувати різні деталі.

3. «Музей рослин»: організуйте івент-урок у форматі музею, де учні матимуть змогу дослідити різні види рослин та їхні особливості. Вони можуть вивчати різні типи листків, бруньок, квітів та насінин, а також дізнатись про способи розмноження різних видів рослин.

Тема 5. Гриби

1. «Пошук грибів»: івент-урок у форматі пошуку грибів у природі. Під час цього заходу учні зможуть досліджувати різні види грибів та їх характеристики, а також вивчати принципи збору та визначення видів грибів.

2. «Грибний дегустаційний вечір»: організуйте івент-урок у форматі дегустації різних видів грибів. Під час цього заходу учні зможуть

познайомитись з різними видами грибів та їхніми особливостями, а також дізнатись про корисні та шкідливі властивості грибів.

3. «Міні-лабораторія»: організуйте лабораторний івент-урок, де учні будуть досліджувати різні види грибів та їхні особливості. Вони можуть досліджувати будову та функції різних частин гриба, а також вивчати процеси розмноження грибів.

4. «Грибна виставка»: організуйте івент-урок у форматі виставки різних видів грибів. Під час цього заходу учні матимуть змогу дослідити різні види грибів та їхні характеристики, а також дізнатись про різні способи використання грибів у харчуванні та медицині.

5. «Грибний туризм»: організуйте івент-урок у форматі грибного туризму, де учні відправлятимуться на дослідження різних місць з великою кількістю грибів. Під час цього заходу вони зможуть досліджувати різні види грибів, їхні особливості.

При узагальненні вивченого матеріалу та орієнтуванні на усвідомлення важливості сталого розвитку, готовності брати участь у вирішенні питань довкілля та розвитку суспільства можемо запропонувати такі види івент-уроків:

1. «Мікроскопія»: івент-урок, де учні матимуть можливість оглянути мікроскопом різноманітні зразки, такі як рослинні та тваринні клітини, мікроорганізми тощо. Запрошення на урок фахівця з медичного закладу або викладача біології з місцевого університету, який міг би провести демонстраційний урок та допомогти учням дізнатися більше про мікроскопію та про те, як вона застосовується у науці.

2. «Експедиція у ліс»: організація польового виходу у ліс з учнями та виконання під час івенту завдань, пов'язаних зі збором та ідентифікацією рослин та тварин. Запрошення спеціаліста з екології або лісового господарства, який міг би допомогти учням дізнатися більше про екосистему лісу та про те, як різні види взаємодіють один з одним.

3. Експедиція до ботанічного саду або парку для вивчення рослин. Учні можуть вивчати назви рослин, їхні особливості та функції в екосистемі. Також можна організувати змагання на знання рослин.

4. Вивчення тварин через зоопарк. Перегляд тварин і їх характеристик, спостереження за поведінкою тварин та дослідження про те, як вони взаємодіють у своїх екосистемах.

5. Проведення дослідження на тему «Екологічна проблема в моєму регіоні». Учні можуть досліджувати проблеми забруднення навколишнього середовища та шляхи їх вирішення.

6. Вивчення еволюції. Учні можуть досліджувати, як виникли різні види тварин та рослин, та як вони пристосовувалися до своєї екосистеми.

7. Експерименти в класі. Учні можуть провести різноманітні експерименти, щоб вивчати різні біологічні процеси. Наприклад, вони можуть вивчати фотосинтез, досліджуючи, які фактори впливають на зелені рослини.

8. Візуалізація концептів. Учні можуть створити моделі або малюнки, щоб проілюструвати різні концепти, такі як будова клітин, травлення або розмноження.

9. Презентації про різні види грибів або рослин. Учні можуть дослідити різні види грибів та рослин та створити презентації про їхні особливості, середовища проживання та роль у екосистемах.

Ці форми івент-уроків дозволяють учням активно займатися вивченням біології, досліджувати світ навколо себе та збільшувати свій інтерес до вивчення природничих наук.

Висновки до першого розділу.

Проаналізувавши педагогічну літературу з питань застосування івент-технологій в сучасному освітньому процесі було визначено ключові дефініції дослідження:

- івент-технологія в освіті – це певна подія, захід, пов'язаний з реалізацією будь-яких спільних (навчальних, виховних) цілей, який позитивно

впливає як на учасників, так і організаторів. Освітній процес із використанням івент-технологій – це форма організації навчання, яка використовує різні івент-технології, щоб зробити навчання цікавішим, ефективнішим та підвищити мотивацію студентів до навчання.

- івент-технології – це вся сукупність технічних засобів та методів, які використовуються для проведення заходів, що мають високу рівень взаємодії зі слухачами. До івент-технологій відносяться такі засоби, як мультимедійні презентації, відеоконференції, інтерактивні дошки, використання QR-кодів та багато інших.

- івент-урок – це форма освітнього процесу, яка поєднує в собі елементи івент-індустрії та навчальних цілей. Основна мета івент-уроку полягає у тому, щоб зробити навчання цікавішим, привабливішим та ефективнішим для учнів.

Підводячи підсумок, можна сказати, що івент-уроки дозволяють учням підвищити свій інтерес до предмета, зрозуміти його значення та застосування у реальному житті, а також поглибити свої знання і навички в біології. Подієві івент-уроки біології створюють творчу атмосферу, урізноманітнюють формат і методи роботи для формування пізнавальних інтересів учнів та активного залучення їх до навчальної діяльності. Існують такі форми подієвих уроків під час вивчення біології у 6 класі: уроки-фестивалі, ділові ігри, прес-конференції, аукціони, театральні уроки, уроки-суди, уроки візуалізації, уроки-екскурсії, уроки-лабораторії, уроки творчих звітів, уроки фантазії, уроки суду, уроки пошуку істини, уроки концерту, уроки-диспути та інші.

РОЗДІЛ II

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ІВЕНТ-УРОКІВ

2.1. Особливості розробки івент-уроків для проведення біології у 6 класах.

Для якісного впровадження івент-технологій у навчальний процес вітчизняних закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) необхідно ознайомитися із успішними прикладами зарубіжного досвіду цієї методики.

Нині в українській освіті часто відбувається підміна понять, а саме, івент-уроками та івент-технологіями вважають давно відомі освітньо-розважальні заходи на зразок тематичних тижнів з предмету або занять, присвячених видатним дослідникам, сезонні свята у школі, конкурси та ігри тощо. Справді, між ними є подібності, проте, щоб упровадити новизну та принципи справжніх івент-технологій, варто розглядати їх у парадигмі світового досвіду та інтеграційних процесів.

Івент-технології прийшли в освіту із розважальної сфери. Їхні принципи застосовують також у діловій галузі (корпоративні заходи), готельно-ресторанній справі (локації і маршрути туристичних подорожей) тощо. Тому принципи планування та підготовки великих подій відповідно підходять і для розробки івент-уроків, які значно обмежені у часі, кількістю присутніх і організаторів, відрізняються тематикою заходів для окремої вікової категорії контингенту, фінансуванням та ін.

Відповідно до класифікації подій в івент-менеджменті за сутністю і змістом івент-урок відноситься до освітніх подій.

Теоретичні положення концепції організації івент-заходів, їхні спеціальні принципи систематизувала О. Радіонова [39; 38], спираючись на дослідження українських учених: О. Іванової, О. Карпюк, В. Клочковської, Н. Паньків, К. Пічик, С. Хамініч та ін. Організація івент-заходів та їх функціонування досліджувалися такими вітчизняними дослідниками, як Л. Вовк, Г. Кунц, С. Попович, Н. Титова, В. Федоренко та ін.

Засновник і перший президент International Special Events Society (Міжнародного співтовариства організації заходів), професор Університету Королеви Маргарет в Единбурзі – Дж. Голдблатт (Joe Jeff Goldblatt), відзначав, що принципи індустрії планування і створення івентів зародились у сиву давнину, адже людство віками створювало особливі тематичні заходи з певними ритуалами, присвячені важливим подіям [23, с. 6].

У освітній процес івент-технології інтегрувалися відносно недавно. Актуальні висновки досліджень для освітньої сфери отримала К. Пінчук, яка вивчала вплив івентів на людину, а саме те, що універсальні принципи тематичних івентів підвищують імовірність досягнення очікуваних результатів; крім того, івент-маркетинг є одним із дієвих інструментів формування позитивного ставлення до компанії або її продукту [24, с. 148], а в парадигмі освіти – до теми й змісту уроку.

Окремі аспекти тематики, мети, засобів, технологій, принципів організації івенту розглядали у своїх працях зарубіжні вчені сфер менеджменту та бізнес-адміністрування, а саме: Дж. Біч (John Beech), Г. Боудін (Glenn Bowdin), К. Ворнер, (Kim Warner), Д. Гетц (Donald Getz), Л. Гріффін (Larry J. Griffin), Г. Ілс (Georgiana Els), Й. Лампел (Joseph Lampel), К. Монтгомері (Kristen Montgomery), А. Олівер (Al Oliver), Дж. Шамсі (Jamal Shamsie), З. Шапіра (Zur Shapira) та ін.

Австралійський вчений М. Вікторі (Michael Victory), досліджуючи виховну мету громадських заходів, дійшов висновку, що педагогіка події відкриває можливість для вчителів і здобувачів освіти змінити своє самопочуття [22], сформувати максимально комфортну атмосферу для глибокого засвоєння знань із теми івенту.

Компетентнісний потенціал природничої освітньої галузі, до якої відноситься предмет «Біологія» відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти передбачає, що «учень пізнає світ природи засобами наукового дослідження; опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту; усвідомлює закономірності природи, роль природничих

наук і техніки в житті людини; відповідально поводить для забезпечення сталого розвитку суспільства; розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами)» [12]. Для формування наскрізних вмінь, зазначених у Стандарті доцільно застосовувати інтеграцію сучасних методів і технологій навчання, поєднуючи їх із традиційними.

Період світової пандемії вніс певні корективи у правила проведення івенту та масових зібрань. Через дистанційне навчання учні вимушені працювати онлайн, військовий стан ще більше обмежує можливості масштабних заходів. Проте, варто відзначити виділені К. Накарато (Kara Nacarato) 7 уроків з планування подій, на які треба звернути, готуючи яскравий та неповторний івент-урок, а саме:

1. Все коштує дорожче. Тенденція зростання витрат має бути врахована під час планування та підрахунку кошторису, необхідно використовувати лише актуальні ціни на проживання, харчування та інші супутні послуги.

2. Все займає більше часу. В Україні через нестачу персоналу та збої в ланцюжку постачання все триває довше, ніж зазвичай, тому необхідно заздалегідь планувати і враховувати такі затримки (не варто замовляти поліграфічну продукцію на івент-урок в останній день перед ним, адже виготовити її не завжди реально за короткий термін, або доведеться окремо сплачувати вартість позачергового обслуговування).

3. Переговори та контракти бувають різними. Через багато незалежних чинників нині нелегко домовлятися щодо організації івент-уроку поза межами навчального закладу, тому необхідно бути максимально коректним щодо потреб і розрахунків.

4. Подорож потребує додаткового часу і терпіння. Виїзні івенти відбирають багато часу та зусиль, але в мирний час вони того варті, бо залишають учасникам незабутні знання, враження та спогади.

5. Не покладатися виключно на звичні дані. Нині люди стали більш імпульсивними, можуть довго зважувати перед тим, як приймати рішення, або навпаки не чекаючи приєднатися до івенту. Тому К. Накарато радить це враховувати та мати запасний варіант для коригування в останню хвилину.

6. Івент-індустрія все ще повертається до того рівня, який був до пандемії. Тому бажаний розмах може бути затьмарений обмеженнями.

7. Протоколи COVID-19 все одно слід враховувати. У деяких випадках зберігається вимога носіння масок тощо [46].

Дистанційні обмеження актуалізували проблему організації онлайн-зустрічей, які можуть бути проведені не просто звичайними уроками, а заняттями у форматі івенту.

Провідний стратег подій та досвіду в Google М. Альба (Marcelo Alba) вважає, що онлайн вебінари, включення чи онлайн-івенти краще розробляти під потреби користувача, враховуючи нинішні актуальні його потреби. Тобто, під час підготовки орієнтуватись на інтереси й потреби учнів, щоб досягати поставленої мети у ході проведення навчального івенту. Найпростіший спосіб зробити це – запитати самих учнів, чого вони хочуть: що для них корисно, який тип контенту та спосіб подачі буде найбільш зрозумілим та прийнятним, що їм подобається. Збір відповідей можна проводити анкетуванням або з допомогою мозкового штурму, залучивши здобувачів до пошуку й розробки ідей тематичного івенту за однією з тем предмета «Біологія» у 6 класі.

Для забезпечення реалізації ключових принципів навчання під час використання івент-технологій важливо створити відповідну атмосферу – взаємовідчуття довіри, щирості, позитиву, наповнити простір можливостями для засвоєння необхідних знань.

Мета шкільного предмета біології – повідомляти учнів про наукові факти й закономірності в рамках обмеженого часу. Для реалізації цілей природничої та зокрема біологічної освіти, які спрямовані на формування особистості, гуманізацію й диференціацію навчання, необхідне впровадження нових навчальних технологій [47].

Ефективні уроки мають супроводжуватися якісною наочністю. Шестикласникам до вподоби інфографіка, відео, анімації, та інтерактив. Ці яскраві елементи мозок запам'ятовує найкраще, вважають багато вчених [10, с. 5]. Крім того, вміння тлумачити інформацію природничого змісту, описувати в усній чи письмовій формі та аналізувати дослідження мовою природничих наук, а також чітко, лаконічно і зрозуміло формулювати питання, думку, аргументувати, доводити правильність тверджень і суджень, ефективно комунікувати в групі у процесі обговорення і розв'язання проблем, інтерпретувати інформацію, подану в інфографіці, таблицях, діаграмах, графіках прописано в додатках до Стандарту базової середньої освіти вимогою для формування однієї з ключових компетентностей природничої галузі [12].

Проблема інтерактивних технологій становить інтерес для багато фахівців у науково-педагогічному, дослідників та вчителів різних напрямів. Вони розглядають ці технології в контексті особистісно-орієнтованого підходу до навчання [51].

У працях вітчизняних і зарубіжних науковців – К. Баханова, С. Болтівець, С. Брюс (Cathy Bruce), Н. Волкова, О. Глотова, Л. Демочко [10], Б. М. Макларен (Bruce M. McLaren), К. Нор, О. Пехоти, Л. Пироженко, О. Пометун, Г. П'ятакова, Р. Т. Хайгенс (Ryan T. Higgins), Флін (T Flynn), Г. Цукерман, О. Ярошенко – інтерактивні технології розглядаються як засіб формування ключових міжпредметних і предметних компетентностей, що відповідає завданням Державного Стандарту базової освіти [12].

В даний час немає жодної повної класифікації інтерактивних методів навчання та чіткого розмежування між інтерактивними та активними методами навчання, одні і ті ж види відносять як до активних, так і до інтерактивних. Наявні класифікації інтерактивних методів навчання не відбивають такої особистісної функції, як самореалізація [47]. Тому потрібно поєднати нове, інтерактивне з традиційним, для збільшення ефективності уроку.

Нижче наведено онлайн-сервіси, які доцільно використовувати для створення інтерактивних ігор, плакатів та вправ:

- *Genially* (<https://genial.ly/>) – онлайн-сервіс для створення інтерактивного навчального контенту: презентацій, мультимедійних плакатів, ігор, інфографік тощо. Сервіс містить понад тисячу різноманітних шаблонів, за допомогою яких швидко і без зайвих зусиль створюють інтерактивний контент. *Genially* сприяє організації проєктної діяльності, формуванню в учнів навичок колективної роботи.

- *Wordwall* (<https://wordwall.net/uk>) – багатофункціональний інструмент для розробки друкованих та інтерактивних навчальних матеріалів. Інтерактивні вправи відтворюються на будь-якому пристрої, що має доступ до мережі «Інтернет»: на смартфоні, планшеті, ноутбучі, комп'ютері, або інтерактивній дошці. Завдання можна персоніфікувати (учень вказує своє прізвище, ім'я). Завдяки цьому, відстежується результат роботи кожного учня.

- *ThingLink* (<https://www.thinglink.com/>) – сервіс для створення електронних дидактичних матеріалів, мультимедійних конспектів уроків, інтерактивних плакатів у вигляді проєктів з певної тематики, інтелектуальних карт для мозкового штурму із внесенням коментарів і міток тощо. За допомогою *ThingLink* можна організувати проєктну і дослідницьку діяльність учнів, провести вебконкурси, інтерактивні ігри або вікторини під час івент-уроку.

- *Word Art* (<https://wordart.com/>) – багатофункціональний англomовний сервіс для створення хмар слів – візуального відтворення обраного переліку слів, категорій, міток чи ярликів на єдиному спільному зображенні. За допомогою хмар слів візуалізують термінологію теми, унаочнюють її, що сприяє швидшому запам'ятовуванню і сприйняттю інформації.

- *LearningApps* (<https://learningapps.org/>) – додаток Web 2.0 створений для підтримки освітніх процесів у навчальних закладах різних

типів. Конструктор LearningApps призначений для розробки і зберігання інтерактивних завдань, за допомогою яких учні можуть перевірити і закріпити свої знання в ігровій формі, що сприяє формуванню їхнього пізнавального інтересу.

Створені інтерактивні ігрові вправи за посиланням можна застосувати на івенті, вбудувати на особистий блог вчителя, в Google Classroom, поширити в групах соцмереж тощо. Ігрові інтерактивні вправи використовуються на різних етапах уроку, як тренажер при повторенні, як навчальні завдання на інтерактивній дошці, чи домашні завдання/

Перевірено, що найефективнішим навчання стає тоді, коли здобувач освіти виявляє максимальну активність, а вчитель виконує роль фасилітатора і консультанта – допомагає самостійно робити висновки та узагальнення, спираючись на особистий життєвий досвід, не зосереджує навчання на собі.

Доцільне використання інформаційно-комп'ютерних технологій у формі ігрових вправ поряд із традиційними методами навчання допомагає підвищити інтерес учнів до вивчення біології, посилює у них прагнення до самостійного здобуття знань. На уроці створюється атмосфера співробітництва, розуміння і доброзичливості – необхідні чинники реалізації дидактичних цілей і завдань відповідно до освітнього стандарту [10, с. 5].

Наступний виклик – це ЯК виділятися серед інших предметів, уроків, вебінарів та онлайн-зустрічей. Тут М. Альба радить розділити три ключові моменти: потреби аудиторії (що потрібно учнівській аудиторії в цей час), навчальні потреби (що саме потрібно розповісти/донести зараз, як створити щось, що буде корисним одночасно вам та вашій аудиторії) та як учитель репрезентує себе як бренд. На думку експерта, поєднання цих трьох речей допоможе вчителю виробити свій унікальний підхід, за допомогою якого він виділитиметься [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**].

Запропоновані Міністерством освіти і науки України (МОН України) навчальні матеріали для вивчення біології у 6 класі зосереджені на формуванні готовності учнів до оцінки наслідків діяльності людини щодо природного

середовища, спрямовані на те, щоб здобувачі освіти практикували свої знання у справі охорони природи. Шестикласники мають навчитися оцінювати значення рослин для існування життя на Землі, а також оцінювати значення рослин, грибів та лишайників у біосфері.

Для реалізації вищевказаних орієнтирів МОН України пропонує різні форми діяльності екологічного змісту:

- формування повідомлень та проголошення виступів про рідкісні рослини, гриби й лишайники та природоохоронні об'єкти Батьківщини;
- інформування про них жителів свого краю (створення листівок, брошур, публікації в місцевих газетах, розміщення інформації на сайті навчального закладу, в соцмережах тощо);
- участь у заходах із охорони довкілля, які проводяться у закладі загальної середньої освіти, населеному пункті та регіоні, країні та за її межами [25, с. 7].

Такі форми навчання можуть бути об'єднані та реорганізовані у велику подію – івент, що проводиться у різноманітних форматах.

В українському освітньому просторі останніми роками набули поширення флешмоби (від англ. flash – спалах і лат. mob, скорочене й усичене лат. mobilis vulgus – рухливий натовп, юрба. Заздалегідь спланована масова акція, організована через Інтернет, у якій у громадському місці оперативно збирається велика кількість людей, протягом кількох хвилин виконує заздалегідь узгоджені дії (сценарій), і потім швидко розходиться [26]) та організація хабів (від англ. hub – центр діяльності. Вільний безпечний простір, певне приміщення, де відбуваються різні зустрічі, лекції, форуми, зібрання людей за інтересами [46]. Іноді сам захід у назві має частку -хаб).

Проте, івент-урок, що має бути унікальною подією, не повинен «випадати» з навчальної програми. Якщо ця технологія навчання у окремих класах дасть виразно-позитивні результати, то варто запровадити традицію тематичних івентів.

Наприклад, для теми «Клітини» – організувати івент у формі наукової конференції про роботу біолабораторії з написанням тез, есе чи звіту на 0,5-1 сторінку формату А4 за отриманими результатами наукових пошуків. Варто включити в подію та активно використовувати інтерактивні ігри та вправи для урізноманітнення дидактичних матеріалів, зробити процес навчання більш ефективним і цікавим.

Переваги інтерактивних навчальних матеріалів полягають в їх наочності, доступності, креативності, що сприяє розвитку інтересу, пізнавальної активності, інформаційно-комунікаційній компетентності школярів. Командні ігри, які можна створити за допомогою онлайн-сервісів Genially, Wordwall, ThingLink, Word Art, LearningApps [39, с. 2] та активне застосування їх на івент-уроці підвищить унікальність та яскравість події.

Також якісні наочні матеріали поширені на зарубіжних сайтах, таких як ThoughtCo [54], де представлені розробки занять за темами біології для 6 класу: «Мітохондрії: виробники енергії» [51], «Відмінності між клітинами тварин і рослин» [50], для вікторини підійдуть готові «Питання-відповіді на уроках природничих наук» [52] та ін. Використання міжнародного досвіду дозволить учням у подальшому користуватися віртуальними лабораторіями на зразок Labster [44], де можна безпечно проводити експерименти та вирішувати реальні проблеми.

Тему «Одноклітинні організми. Перехід до багатоклітинності», можна провести із запрошенням на івент-урок лаборанта (із закладів охорони здоров'я і навколишнього середовища, комунального чи промислового підприємства тощо). Під час вивчення теми «Квіткова рослина» вчитель може запропонувати учням провести івент-акцію з озеленення внутрішнього середовища школи або пришкільних клумб, дому чи присадибної ділянки (ярмарок кімнатних рослин і насіння, виставку гербарію або тематичну фотовиставку, творчий фестиваль виробів з квітучих рослин, соломи тощо).

«Різноманітність рослин» та «Гриби» – теми, івенти до яких рекомендовано організувати безпосередньо в природному середовищі. Для

підготовки проєкту «Рослини мого саду (городу / парку / найближчого лісу)» до відповідного тематичного івенту, перебуваючи у середовищі флори, юні дослідники можуть скористатися додатками Flora Incognita та PlantNet Plant Identification для визначення рослин. Фотографуючи квіти і листя обраної рослини через один з додатків, діти за декілька секунд отримують пропозицію щодо назви рослини [1]. Так можна дослідити лікарські рослини, що ростуть поблизу.

Особливістю педагогічного івенту є навчально-виховна мета події, яка досягається застосуванням нестандартних технологій та ефектів. Правильна організація педагогічного івенту вимагає ретельної підготовки, проведення попередніх досліджень із визначення цілей і задач івенту, що відповідають потребам шестикласників, та багатозадачності вчителя, який контролює дії робочих груп. Діяльність за чітким алгоритмом передбачає уникнення непорозумінь та форс-мажорів.

Все починається з концепції – для визначення формату, в якому пройде захід, необхідно враховувати мету проведення івент-уроку, його бюджет та сучасні освітні тренди. Назва івенту має бути оригінальною, яскравою і креативною, щоб привернути увагу та зацікавити шестикласників. Визначення дати, часу, місця, ідеї заходу здійснюється вчителем біології та узгоджується з керівництвом ЗЗСО.

Оскільки це шкільний захід, він має бути безоплатним (якщо це не похід в музей, ботанічний сад, екопарк), але в будь-якому разі необхідно скласти кошторис івент-уроку та отримати компенсацію з відділу освіти за організовану подію. Інформаційно-рекламна компанія таких уроків не проводиться, оскільки зазвичай це локальні події, але для паралельних класів можна створити оголошення-постер, дати анонс по шкільному радіо чи написати запрошення на сайті школи.

Алгоритм підготовки івент-уроку вимагає зважити на кількість присутніх та задіяних в організації, щоб підібрати відповідну до тематики

локацію. Місце проведення має бути технічно готовим до проведення заходу, з відповідним простором та площею [2].

Плануванням ключових моментів івент-уроку займається вчитель, проте розробку окремих частин сценарію можна розділити між робочими групами, щоб охопити всіх учнів класу. Якщо розглядати планування і підготовку івент-уроку як проєкт, то очевидною є необхідність письмово зафіксувати справи, чітко виконати заплановане та отримати результат.

Весь проєкт рекомендується розподілити за термінами за допомогою фаз. Терміни окремих фаз можуть встановлюватися виходячи з стартових термінів або відштовхуючись від запланованих кінцевих термінів проведення заходів [11, с. 37].

Для цього вчитель розставляє пріоритети і ставить разові завдання, планує подальші дії, оцінює і організовує їх виконання; здійснює цілеспрямовану реалізацію цих завдань в команді; контролює і управляє виконанням завдань, слідкує за успішною реалізацією проєкту.

У менеджменті є поняття «трикутник проєкту» – це відповідність результату / мети, ресурсів / витрат, часу / термінів без можливості зміни окремо жодного з кутів. Трикутник проєкту утворюється з трьох основних кутів, що визначають цілісність проєкту:

- *Результат / мета.* В рамках менеджменту заходів сам захід є вищою метою всього проєкту. Проте, в освітньому процесі головною метою івент-уроку є навчання здобувачів освіти, розвиток їх пізнавальних здібностей і підвищення інтересу до предмету вивчення.

- *Ресурси / витрати.* Під цей пункт потрапляють усі необхідні витрати протягом періоду роботи над проєктом. У маркетингу сюди відносяться фінансові і матеріальні складові, а також необхідний робочий час (як добуток чисельності організаторів, виконавців і тривалості роботи) і відповідна інфраструктура (приміщення, корисні площі). Під час розрахунків кошторису цього пункту для проведення івент-уроку зазвичай оплата праці вчителя та його вільного часу не враховується.

- *Час / терміни.* Цей пункт охоплює як календарні терміни проведення заходу, так і планування термінів підготовки івент-уроку та їх дотримання. Успішність заходу у великій мірі залежить від відповідальності учнів та дотримання ними встановленого графіку і темпів [52,с. 34].

У сценарії треба дотримуватись принципу драми: початок – зав'язка, в середині – кульмінація, в кінці – розв'язка [36, с. 3]. Необхідно не просто прописати пункти плану поетапно, але детально описати, хто за що відповідає та які дії буде виконувати на нестандартному уроці. Для того, щоб розробити якісний, емоційний, вражаючий захід, треба врахувати і ретельно опрацювати всі складові, з яких складається івент-урок: зміст (ідея, сенс, зміст), стилістика (залежить від формату проведення події), візуал (дизайн-оформлення середовища, відео, декорації тощо), спецефекти (звук, драматургія) [36, с. 17–18].

Завдання організаторів освітнього івенту – зібрати учасників і забезпечити їх необхідною інформацією ДО івенту, залучити мінімальну кількість матеріалів та обладнання і включитися в безпосередню участь [38].

Зазвичай, «класичний» івент передбачає піклування про комфорт гостей (їжу та напої) [2], проте, в закладі освіти це може бути зайвим та відволікатиме увагу від навчальної мети заходу. Хоча під час івент-уроку, що передбачає дегустацію, це може бути унікальною складовою заходу, яка дітям буде до вподоби.

Для кращого засвоєння матеріалу в ході івент-уроку можна вводити театралізовані сценки з проблемним змістом, рольові ігри навчальним контекстом, майстер-класи з проведення дослідів, оформити демонстраційні матеріали у вигляді виставки чи провести конкурс (малюнки, гербарії, моделі), візуалізувати складні поняття та процеси для полегшення сприйняття.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) дозволяють «подорожувати» онлайн. Активне застосування демонстраційних і візуальних технологій та засобів (тематичні онлайн-екскурсії, фрагменти відеофільмів,

відеорепортажів, презентації) дозволить урізноманітнити джерела отримання інформації та збагатити подію цікавими враженнями.

Після перегляду школярам варто обговорити побачене, висловити свій погляд на проблему та запропонувати ідеї щодо її подолання, або продумати, проведення яких превентивних заходів допоможе її уникнути. Для цього зручно застосувати правила технології «Мікрофон», які дозволять кожному взяти слово за бажанням, дотримуючись чіткості висловлювань [31].

Через війну під час організації процесу навчання біології учнів 6 класів потрібно сконцентрувати увагу на психологічній підтримці учнів, а також виконанні ними відповідної навчальної програми та розвитку в них ключових і предметної компетентності [27]. Організація івент-уроку у неформальній обстановці для отримання знань, наприклад, в природному середовищі, сприятиме зниженню напруги та зменшенню стресу.

В умовах війни актуалізувалося дослідження проблем екосистеми та природоохоронних об'єктів України, що потерпають від російської агресії. Тому важливо навчити учнів досліджувати стан об'єктів та спонукати до пошуку ідей і розробки шляхів подолання наслідків воєнних дій. Для цього можна організувати виїзний івент-урок.

Наприклад, відвідуючи лісництво чи екопростір (екопарк, заповідник) для вивчення певної теми, діти побачать практичне застосування знань з біології: охорона природи, раціональне використання та збереження природних ресурсів [30, с. 10]. Уважний огляд дерев у розсадниках, визначення їх породи, віку, стану, ознайомлення із назвами іншої лісової рослинності (мохи, папороті, плауни і хвощі) та необхідними для їхнього росту комфортними умовами, особливостями насадження нових лісів та догляду за наявними, отримання саджанців для поповнення пришкольної паркової зони, посадка дерев чи кущів – усе це неповторні враження, які запам'ятаються здобувачам освіти й урізноманітнять коло їхніх інтересів.

Поряд з тим, івент-урок у лісі можна проводити не лише про флору, але й про гриби у формі квесту. Дуже важливо вивчити з учнями правила збирання

грибів та вміння визначати їхні види. Для цього на івент-квесті, для якого заздалегідь підготовані кольорові картки із зображенням гриба з одного боку, а назвою, видом і коротким описом з другого, проводиться гра «Відгадай гриб», вікторина «Чи знаєш ти?..», та «Фотопошук скарбів лісу».

Критично важливим є дотримання попередньо проведеного інструктажу з техніки безпечного поведіння в лісі, перебування на відкритій території невеликою групою, яку контролює вчитель. Тому такий захід проводиться у природному середовищі, коли вчитель упевнений у дисциплінованості своїх підопічних.

Якщо неподалік є водойма – тематикою івенту може стати різноманітність водоростей та рослинність у прісних водоймах; проблема заболоченості річок, ставків і озер; очищення води та запобігання її забрудненню; облаштування зони відпочинку поряд з водоймою тощо. Шестикласникам дається завдання розробити проєкт, обґрунтувати необхідність та доцільність, обрахувати вартість його реалізації, скласти кошторис та захистити перед однокласниками на івент-уроці «Конкурс проєктів».

Нині в Україні є можливість залучати кошти місцевого бюджету та за програмою «Шкільний громадський бюджет» (комплекс заходів, що сприяє взаємодії органів місцевого самоврядування з учнівською молоддю та іншими жителями територіальної громади (ТГ), який спрямований на залучення учнів та учениць 5-11 класів ЗЗСО та інших активних громадян до участі в розробці та впровадженні шкільних громадських проєктів. Команда проєктів ініціює подання на конкурс розроблену проєктну пропозицію. Через загальне відкрите голосування, у якому можуть брати участь всі мешканці громади, визначають переможця. Обраний проєкт в подальшому реалізується [32]).

Втілення в життя розробленого учнями проєкту навчить їх бачити проблему, генерувати ідеї для її усунення, приймати рішення, враховувати різні аспекти та погляди, сприятиме розвитку ергономічного мислення,

продемонструє дітям важливість особистої відповідальності за якість життя та ставлення до навколишнього середовища.

Вивчаючи біологію в 6 класі, діти дізнаються про ознаки різноманітних форм життя та способи його дослідження, знайомляться із розділами біології, науковим методом у біології, щоб проаналізувати значення отриманих знань, наприклад, для медицини та сільського господарства.

Для організації івент-уроку необхідне відповідне технічне забезпечення: комп'ютер, проектор чи мультимедійна дошка, можливість коригування освітлення у приміщенні, спеціальне обладнання (мікроскопи та лабораторне устаткування, мікропрепарати).

Вид івенту має відповідати обраній темі. У великих школах із паралельними класами варто об'єднувати учнів на івент, проводити урок парою, узгодивши із керівництвом навчального закладу зміни в розкладі. Це дозволить збільшити час та масштаби заходу, залучити більшу кількість здобувачів освіти одночасно, а також полегшить учителю проведення якісно підготовленого та розпланованого івенту, оскільки це відбудеться за один раз. Крім того, особливістю івенту є його унікальність і проводити однаковий захід вдруге для іншого класу заперечує цю умову, а позбавляти нових вражень та досвіду школярів, які вчаться на паралелі, видається не правильним.

Івент-урок складається з важливих аспектів, а саме:

- наявність конкретної мети – навчальна;
- визначення часу проведення – 45 хв., 100 хв., 2 год. та ін.;
- визначення місця – класна аудиторія, актові зала школи, еколокація, спецприміщення за темою заходу тощо;
- підготовка учнів – розподіл на робочі групи і видача завдань кожній;
- вдаль керівництво – контроль підготовки та ходу івент-уроку, за необхідності, надання консультацій, допомога;

- технічне забезпечення – наявність робочих технічних засобів та вміння ними користуватися (лабораторне спецобладнання та посуд, фото-, відеотехніка, смартфон, ноутбук, проектор, мультимедійна дошка, інтернет);
- атмосфера, яка впливає на всі 5 «почуттів»;
- вдалий сценарій [37, с. 8].

Під час івент-уроку про рослини, на який можна запросити поважного гостя – успішного місцевого аграрія, якщо урок проводиться в сільській місцевості, або лаборанта, якщо івент-урок на тему клітин чи бактерій відбувається в міській школі.

Знайомлячись із селекціонерами, шестикласники дізнаються про те, як розвивають і вдосконалюють сільськогосподарське виробництво, можна провести дослід з насінням чи іншим посадковим матеріалом.

Вивчення теми «Клітини», виконання практичних робіт з мікроскопом та виготовлення найпростіших препаратів, які завжди цікавлять дітей, стане якіснішим, якщо відбудеться в присутності професійного лаборанта (практичне спрямування). Не обов'язково запрошувати лаборанта до класу, спеціалісти є при зоопарках, екопарках, зооклініках, на підприємствах тощо.

Шестикласники мають підготуватися до івент-уроку. Беручи інтерв'ю із завчасно підготованими запитаннями у працівника локації, де проводиться івент, учні розподіляються групи (репортери, науковці, екологи, експерти, гості та ін.). Репортери – фільмують та фотографують побачене, розпитують та фіксують отриману інформацію. Потім оформлюють отримані результати у вигляді відеорепортажу, короткого тематичного фільму, або статті в місцеву газету, публікації в соцмережу тощо. Науковці – заздалегідь вивчають тему івенту, обирають напрям та готують міні-конференцію із виступами-повідомленнями, яку проводять для всіх безпосередньо в екопросторі. Такий івент-урок буде тривати довше, ніж 45 хв., але ретельно спланований захід вартий приділеного на нього часу. Адже набуття практичних знань, пов'язаних

з реальним життям допоможе здобувачам освіти більше зацікавитися та зрозуміти значення біології у повсякденному житті.

Останніми роками однією із найбільш динамічних підсистем управління на підприємствах є підсистема івент-менеджменту, яка активно інтегрується завдяки своїм позитивним якостям). Загалом івент-менеджмент слід розглядати як вид управлінської діяльності, що спрямований на управління різними заходами ділового (ділові зустрічі, ярмарки, виставки, конференції, конгреси, соціальні ініціативи тощо) і тимбілдингового характеру [53, с. 31–32].

Нині, безперечно, ніхто не стане заперечувати необхідність формування командного духу та зміцнення команд. Іноді неуспішність або небажання школярів відвідувати школу пов'язані з тим, що діти не відчувають себе невід'ємною частиною колективу, не бачать спільної мети в діяльності. Часто відсутність досвіду командної роботи та невміння працювати в команді заважає дорослій людині успішно взаємодіяти в колективі та працювати разом з колегами. У таких випадках коучі рекомендують вдатися до тимбілдингу (англ. Team building – утворення команди) – це робота, спрямована на об'єднання і заохочення членів групи працювати разом у продуктивній діяльності. Тут використовуються різноманітні засоби та формати роботи: ігри, тренінги та інші заходи, спрямовані на розвиток командного духу [54].

Хоч гра «Дебати» є своєрідним змаганням на перевагу аргументів, проте вона також може вважатися інструментом формування командного духу в колективі.

При цьому потрібно пам'ятати, що метою тимбілдингу є створення об'єднаної команди, усунення проявів конкуренції та формування відчуття спільної справи. Використання конкурсних вправ на протиположності цієї мети створює ситуацію, коли з'являються переможці та переможені, а це може стати причиною непотрібного суперництва. Тому краще зосередитись на таких видах діяльності, що спрямовані на об'єднання колективу [54].

У військовий час набула актуальності волонтерська діяльність, яка вважається гарним прикладом соціального тимблдингу. Особливої уваги заслуговує дитяче волонтерство – самоорганізація з продажу дрібних виробів handmade, організація та участь у ярмаркових подіях для збору благодійних коштів – теж може бути здійснена на уроках біології в якості івенту.

Для успішного запровадження івент-технологій вчитель має володіти якостями, що притаманні івент-менеджерам. Нижче наведено найважливіші:

- комунікабельність, відвертий життєрадісний характер;
- висока працездатність і стресостійкість;
- креативне мислення;
- прагнення до постійного самовдосконалення;
- природжені лідерські риси [14, с. 31].

Ці характеристики збігаються із вимогами до сучасного вітчизняного вчителя не лише як організатора івент-уроку, але й спеціаліста-предметника.

Видатний український вчитель В. Сухомлинський писав: «Урок – це дзеркало загальної педагогічної культури вчителя, мірило його інтелектуального скарбу, показник його кругозору, ерудиції» [41]. Сучасний урок – це майже мистецький витвір, де педагог уміло використовує всі методи, засоби і технології, якими володіє, для розвитку особистості учня. Урок у форматі унікальної події – івенту, не залишає часу для контролю чи управління під час проведення, тому все має бути максимально враховано на етапі підготовки. Із запрошеними спікерами треба узгодити приблизний зміст доповіді та коло питань, які можуть виникнути у слухачів і глядачів, продумати відповіді на них.

Отже, для ефективної розробки івент-уроків біології у 6 класі потрібно максимально продумати тему заходу, прописати ключові моменти та план, перевірити якість роботи технічного обладнання та наявність потрібних компонентів у достатній кількості. Під час івент-уроку обов'язковим є дотримання затвердженого часового регламенту та структури події.

2.2. Впровадження івент-уроків під час викладання шкільного курсу біології.

Готуючи івент-урок, вчитель біології може оформити анонс, прописати дату та час, назву чи тему, доступні умови участі, наприклад, наявність певного дрес-коду, та коло запрошених – учні 6 класів. Вчитель біології розробляє план заходу, проте, для участі в організації активно залучає шестикласників. Варто створити робочі групи з відповідальних помічників, які допоможуть в підготовці, обрати ведучих, визначити і розподілити обов'язки між активними учасниками.

Учитель виступає у ролі менеджера, розподіляючи задачі між учасниками робочої групи, контролюючи якість і терміни виконання поставлених задач. Подія готується заздалегідь, щоб в усіх був час на якісне виконання своїх часток роботи.

Обов'язковою умовою є зацікавлення учнів темою та формою проведення. Цьому сприятиме необмежена фантазія дітей під час мозкового штурму для її вибору та форми проведення івенту. Делегування обов'язків відіграє в процесі організації івенту велику роль, адже учні, відчуваючи залученість у підготовку, будуть поглиблено вивчати та шукати важливу інформацію, засвоєння якої здійснюватиметься ефективніше, бо підкріпиться особистим бажанням та захопленням новизною.

Важливою складовою цього є робота в команді, індивідуальна мотивація кожного та ефективна комунікація.

Для наближення навчальної інформації до реальних життєвих ситуацій варто заручитися підтримкою та домовленостями із керівництвом та розпорядниками природних осередків, які знаходяться неподалік. Виїзні екскурсії чи проведення інших тематичних івентів у екосередовищі (заповідник, ліс, екопарк, дендропарк, ботанічний сад), музеї чи лабораторії залишить учням знання, пам'ятні враження та фотоспогади.

Класно-урочна система проіснувала 350 років, але вже не в змозі забезпечувати освітні вимоги технологічної ери. Відповідно до моделі навчання, воно поділяється на пасивне, активне та інтерактивне. Оновлення змісту навчання та стандарту базової середньої освіти передбачає єдність самовиховання, соціалізації та виховання, а також набуття учнями ключових і предметних компетентностей під час вивчення біології під час адаптаційного циклу в 6 класі [41; 49]. Цьому сприяє розвиток ціннісно-сміслової діяльності, урахування індивідуальних особливостей учнів, самостійний творчий пошук, якісна співпраця вчителя та здобувача освіти, розвиток творчих здібностей учня, упровадження інноваційних технологій.

Унікальність дистанційного онлайн-навчання полягає у тому, що можна здійснювати його не лише за розкладом, але й у вільний час за наявності відеозапису події (повторити пройдений матеріал або ознайомитися з ним, якщо подія відбувалась за відсутності людини).

Тому, перед тим, як запускати онлайн-івент потрібно визначити, з якої конкретно причини вчитель запускає прямий ефір:

- щоб в учнів була можливість для активної взаємодії;
- онлайн-подія відбувається в конкретному місці та в конкретний час і транслюється наживо [9].

Не зайвим буде ще раз переконатися у якості звуку та відеотрансляції, інтернет-підключення, організувати запис, подбати про переклад, якщо аудиторія буде міжнародною. Особливістю онлайн івент-уроку є залученість аудиторії та її активність. Тримати увагу потрібно не лише особистою харизмою, але й інформативністю, при цьому не перевантажуючи шестикласників.

Онлайн-івент не варто затягувати в часі, потрібно зробити акценти та вести його динамічно, проте, організовувати коротшим за 30 хв теж не бажано. Для якісного навчання в процесі проведення онлайн-івенту важливо підібрати

зручну, зрозумілу й доступну платформу, переконатися, що доступ до інтернету має не тільки вчитель, але й учні 6 класу.

В ході івенту варто вводити цікаві заздалегідь підготовані елементи – QR-коди; коротке опитування, створене в конструкторі тестів; вебквести; переходи для відвідування відкритих онлайн лабораторій, музеїв чи інших локацій по всьому світу [41].

Великий вибір освітніх онлайн-ресурсів та нагромадження інформації вимагає від учителя навички обирати найактуальніші знання, щоб тримати увагу своєї аудиторії. Головною особливістю івент-уроку, який вирізняє його з-поміж інших типів нестандартних уроків є незвичайність події, яка здатна зацікавити учнів, а навчальна тема якісно засвоїться. Під час змішаного навчання актуальність івент-уроків зросла завдяки інформаційно-комунікаційним засобам.

Якщо івент-урок планується оффлайн важливо, щоб всі учасники почувалися комфортно. Інформаційний потік програми включає в себе: план, графічну карту подій, мапу локацій, відповідальних за кожен етап, чек-лист «Я дізнався...».

План організації івенту може складатися з таких пунктів:

- 1) визначення теми (пропозиції ідей, бюджет, місце проведення);
- 2) обговорення та затвердження ролей;
- 3) підготовка і організація;
- 4) проведення заходу [41].

Для цього потрібно обрати тему, яку можна вигідно подати у вигляді події, обрати спікерів та локацію, але найголовніше – дати дітям можливість самостійно все зробити, застосовуючи креативний підхід.

Креативний підхід та креативне мислення – це здатність особистості мислити неординарно, творчо, знаходити нестандартні, унікальні рішення. Це вміння використовувати існуюче незвичайним чином та прагнення йти новими шляхами [11, с. 64].

Робота в команді передбачає низку переваг і недоліків:

- + різноманітність та різний рівень знань та досвіду учасників;
- + ідея сприймається краще, якщо ті, хто будуть її здійснювати, беруть участь в розробці;
- + подальший розвиток ідеї групі дається краще;
- групі потрібно більше часу, щоб прийти до творчого результату;
- учасники можуть соромитися висловлювати свої ідеї;
- «тиск» групи перешкоджає генеруванню нестандартних ідей;
- велика ймовірність, що в групі з'явиться лідер, який займе домінуючу позицію.

Процес знаходження ідей поділяється на чотири основні етапи:

- визначення проблеми – формулювання проблеми має великий вплив на результати. Якщо проблема не визначена точно, отримані результати можуть бути нерелевантними для проєкту;
- дивергентна фаза – найважливіше правило цього етапу: «якість – це кількість», щоб генерувати якомога більше рішень та нових ідей. Тут варто застосувати техніки мозкового штурму, асоціацій, запису думок або SCAMPER. Вільні асоціації відіграють важливу роль. Крім того, під час аналізу концепцій, потрібно щоб учасники займали конструктивну позицію, важливо не оцінювати «розробки»;
- фаза кластеризації – ідеї групуються разом на основі спільних рис, а деякі варіанти можуть бути прояснені та доопрацьовані, щоб із великої кількості нових варіантів вибрати найкращі. Етап «очищення» та отримання огляду згенерованих варіантів корисний, перш ніж переходити до оцінки та відбору.
- фаза зближення – цінність ідеї може бути не очевидною спочатку, всі ідеї мають перевагу під сумнівом, але треба також приймати рішення із врахуванням поставленої мети. Вибрані альтернативи оцінюються та відбираються [11, с. 64–65].

Наприклад, щоб провести івент-урок у формі дебатів на обрану учнями тему, потрібно пройти всі етапи, описані нижче.

1. Ініціювання. Запропонована вчителем ідея проведення дебатів на уроці біології в 6 класі узгоджується з учнями та затверджується колективним відкритим голосуванням, а після того проводиться пошук ідей з формулювання проблеми, над якою працюватимуть шестикласники.

2. Приблизна концепція:

- захід у формі дебатів, наприклад, з проблеми «Корисні та паразитичні бактерії: роль в природі та житті людини»;
- місце проведення – класна аудиторія або кабінет біології (якщо кількість присутніх менше 30 осіб), актову залу (якщо кількість присутніх більше 30 осіб). Такий івент-урок можна організувати як в онлайн так і в оффлайн форматі;
- необхідні матеріали та обладнання: столи, стільці, мікрофон і колонки (за необхідності), мультимедійна дошка або проектор, ноутбук, доступ до мережі «Інтернет», канцелярія тощо;

3. Старт. В даному випадку метою івент-уроку стане поглиблене вивчення теми бактерій у позитивному й негативному аспектах та їхнього значення для природи і життя людини. Завдання можна сформулювати так:

- 1) ознайомити дітей з правилами дебатів та контроль їх дотримання;
- 2) розподілити учнів на групи «захисників», «опонентів» та гостей (гостями можуть стати інші вчителі біології або колеги з іншого напрямку);
- 3) визначити дату проведення івент-уроку, терміни на підготовку до заходу, продумати дизайн оформлення, розподілити ролі;

4. Підготовка. На підготовку до дати події треба не менше місяця. Вчителю – розробити регламент гри, а шестикласникам – максимально різносторонньо і поглиблено опрацювати задану тему, виокремити позитивні й негативні аргументи для доповіді на захист чи заперечення тези.

На цьому етапі відбувається розподіл завдань та планування – промощний івент-уроку серед паралельних класів, загальношкільний, якщо дебати будуть між кількома школами, то поширення інформації про дату проведення і тему заходу в соцмережах та на офіційних сторінках навчальних закладів.

5. Пуск. За кілька днів потрібно прибрати і підготувати приміщення, якщо захід буде проходити оффлайн, або перевірити обрану площадку для онлайн-івенту. Напередодні заходу завершується оформлення класу або залу, меблі переставляються у відповідності до обраного типу розсадження присутніх, перевіряється обладнання та наявність потрібних речей. Можна зробити виставку в якості декорацій або підготувати інформаційні плакати та флаєри.

6. Івент-урок. Із входженням в повністю декороване і гарно освітлене приміщення та початком заняття починається гра. Вчитель або визначений серед учнів ведучий бере вступне слово і оголошує тему заходу й правила його проведення. Дотримання правил є обов'язковим для всіх учасників.

Дебати – це інтелектуальна командна, рольова гра, суть якої в публічному, організованому обміні думками на задану тематику [6]. Учасники діляться на три групи, одна з яких аргументовано доводить тезу, запропоновану до обговорення третій групі (наприклад, «Бактерії потрібні в природі, бо вони корисні для людини»), а друга – заперечує цю тезу, переконуючи третю групу своїми контраргументами.

До початку гри команди готують теми, щодо яких оголошена дискусія, але вибір, яка з груп буде «стороною захисту», а яка «стороною заперечення» визначається шляхом жеребкування. Коли команд мало, а тема цікава, можна розіграти другий раунд, змінивши ролі команд навпаки.

Ця гра чітко структурована та має на меті формування навички публічних виступів, обміну думками, виховання культури діалогічного спілкування, а в ході підготовки – поглибленого самонавчання із визначеної проблеми під час дослідження. За словами викладачки Ужгородського

Національного Університету Г. Мелеганч, дебати дають змогу потренувати злагожденість та комунікацію [50].

Виконавча директорка Інституту «Республіка» О. Гліжинська стверджує: «Дебати – це неймовірний досвід, який закладає в молоді не просто формування власної позиції, але й вміння висловлювати свою думку та відстоювати її. Тут важливо підбирати аргументи, вміти переконувати, дотримуватися ділового спілкування та навіть знати психологію. Цей досвід буде допомагати учасникам і під час навчання, і в особистому житті [50].

Гра передбачає певні особливості розсадження учасників івенту в місці проведення дебатів, а саме, за окремими столами мають сидіти команди-опоненти, третю команду та гостей можна посадити на вільних стільцях по периметру напівколом, так званою «підковою».

Крім розташування «підковою» на інших івент-уроках учнів можна розсадити за такими принципами:

- «Клас» – при цьому учасники сидять за столами / партами і дивляться в одну сторону як на звичайному уроці. Зазвичай перед ними знаходиться президія / трибуна / сцена. Це розташування відміно підходить для конференцій і навчальних заходів, оскільки кожен учасник може зручно розташуватися, розкласти папери та вести записи на столі. Через те, що столи досить великі, їх не так просто пересунути, потрібно заздалегідь звернути увагу на те, щоб між рядами було зручно проходити, або розставити стільці з індивідуальною висувною стільницею.

- «Театр» – розсадження подібне до «класу», але учасники сидять без парт. У залі просто розставлені рядами стільці. Так можна розмістити максимальну кількість запрошених. Якщо зал завширшки більший, ніж в довжину, можливий варіант розсадження амфітеатром, тобто краї рядів трохи закруглюються, щоб зробити більш зручним огляд для тих, хто сидить скраю.

- «Підкова» – вдале розташування для проведення семінарів, серії індивідуальних консультацій, відповідей на питання та інших заходів, які

передбачають інтерактивний формат за участю одного-двох лідерів (доповідачів, експертів, спікерів, відповідачів) і невеликої кількості слухачів.

- «Круглий стіл» – важливим є те, що всі учасники сидять навколо столу, який може бути і квадратним, бачать один одного і спілкуються. Це демократичний варіант розсадження для інтенсивного спілкування всіх з усіма, що передбачає повну рівність учасників. Він прийшов до нас з часів короля Артура, коли круглий стіл став означати прийняття колегіального рішення, саму можливість рівноправно висловитися всім учасникам.

- «Банкет» – навколо столиків, які розставлені по залу, сидять учасники – це варіант розсадження для презентацій або івент-уроку, що передбачає роботу в групах, коли учасники в основному спілкуються між собою. Допустимий лише дуже короткий виступ від організаторів, адже частина присутніх буде сидіти в положенні спиною до мовця. Це своєрідний варіант невеликих «круглих столів».

- «Кабаре» – коли частина столика, звернена до сцени або трибуни, залишається вільною. Завдяки цьому можливо спостерігати за виступом спікера або групи осіб на сцені. Передбачає більш неформальний стиль спілкування.

- «Фуршет» передбачає, що учасники не сидять, а вільно переміщаються по території та спілкуються між собою. По залу розставлені високі столики для дегустації. Навколо цих столів можуть виникнути групи, пов'язані якимись інтересами і обговорюють спільні питання [11, с. 53–55]. Цей вид розсадження не притаманний освітнім івентам.

7. Післядія. По завершенні заходу можна запропонувати учасникам і гостям надати зворотний зв'язок та оцінити свої враження від івент-уроку, розмістивши всіх присутніх у приміщенні за принципом «круглий стіл» або «підкова», застосовуючи правила педагогічної технології «Мікрофон». Коли захід буде повністю завершено, весь комплекс декорацій та виставкових матеріалів демонтується і збирається.

Ще одним неординарним видом івент-уроку може стати заняття-тренінг. У мережі викладено розробки занять-тренінгів з біології: «Неклітинні форми життя, як облігатні паразити»[55], «Амеба протей» [56].

Метою заняття-тренінгу з біології «Неклітинні форми життя, як облігатні паразити», розробленого Т. Мерк, є розвиток базових знань про віруси, усвідомлення зв'язку між способом життя і ризиком інфікування; формування почуття відповідальності за власне здоров'я; розвиток вміння самостійно мислити; активізувати уміння учнів конструктивно мислити; виховувати активну життєву позицію.

Тип івент-уроку: засвоєння нових знань.

Форма проведення івент-уроку: тренінг (орієнтовний план представлено в таблиці 2.2.1.).

Місце проведення: кабінет біології.

Методичне обладнання івент-уроку: інформаційні картки, малюнки, блок-схеми, конспект, підручник, дошка або фліп-чарт, папір, маркери, інтерактивне забезпечення.

Основні поняття та терміни: віруси, віріони, шляхи інфікування, ворота інфекції, інкубаційний період, безсимптомний період, стадії хвороб.

Засоби ІКТ: проектор, екран, ноутбук.

Програмні засоби: Електронна презентація (Microsoft PowerPoint), буклет (Microsoft Publisher), веб-ресурси.

Очікувані результати навчання: учні повинні вміти пояснити відмінність між вірусами та бактеріями; оцінити ризики інфікування у різних ситуаціях; назвати особливості вірусів наприкінці заняття.

Таблиця 2.2.1.

Орієнтований план тренінгу

№	Вид роботи	Час
1	Слово вчителя	5 хв.
2	Стартові завдання	10 хв.
3	Робота в групах	3-5 хв.
4	Руханка	3-5 хв.
5	Вправа «Оцінка ризику інфікування»	10 хв.
6	Закінчення тренінгу	5 хв.
7	Зворотній зв'язок	5 хв.

ХІД УРОКУ

I. Вступ. Бесіда з учнями щодо комп'ютерних вірусів та шкоди, яку вони можуть завдати.

1. Повідомлення теми уроку

Вчитель:

– Сьогодні тема нашого уроку «Неклітинні форми життя». Ця тема для вас не нова, але багато чого нам доведеться ще вивчити.

Віруси вивчає наука вірусологія. Відкриття цих організмів здійснив Д.І. Іванівський. У 1892 р. Д.І. Івановський довів існування нової, невідомої досі науці, групи збудників захворювань, які згодом назвали «віруси». Дещо згодом було відкрито віруси, які вражають клітини тварин, а пізніше – і бактерій (так звані бактеріофаги). Але оскільки більшість вірусів неможливо помітити у світловий мікроскоп, то справжнє вивчення будови і життєдіяльності вірусів стало можливим лише у 30-ті роки ХХІ ст. після винаходу електронного мікроскопа.

За сучасними уявленнями віруси як внутрішньоклітинні паразити складають окреме царство живої природи – царство Віра.

Від представників інших царств (бактерій, рослин, грибів і тварин) віруси відрізняються тим, що не мають клітинної будови. Тривалий час велася дискусія, чи можна взагалі вважати віруси живими об'єктами, оскільки поза клітиною-хазяїном вони не проявляють ніяких властивостей живого: у них відсутні обмін речовин, ріст, розмноження, подразливість.

2. Очікування

– Я попрошу вас написати на стікерах свої очікування, тобто те, що ви очікуєте від тренінгу, і прикріпити їх навколо контуру людини. Ви знаєте, що прикріплюємо по черзі і проговорюємо вголос.

I. Актуалізація опорних знань

Завдання: використовуючи довідники, підручник і роздатковий матеріал заповнити таблицю «Вірусні захворювання людини» (табл. 2.2.2.) відповідно до групи.

Група 1 – застуда, грип.

Група 2 – сказ, поліомієліт.

Група 3 – герпес, кір.

Група 4 – паротит, вітряна віспа.

Таблиця 2.2.2.

Вірусні захворювання людини

Захворювання	Які органи уражає	Шляхи зараження	Профілактика захворювання	Наявність вакцини
Застуда				
Грип				
Сказ				
Поліомієліт				
Герпес				
Кір				
Паротит				
Вітряна віспа				

– Поміркуйте: чому нам не завдають жодної шкоди віруси, яких навколо нас так багато?

1. «Мозковий штурм» (робота в парах).

Завдання: з'ясувати значення термінів «вірус» і що означає це слово.

– Які віруси вам відомі?

– Що ви знаєте про Covid-19?

II. Ознайомлення з новим навчальним матеріалом

1. Презентація учня на тему: «Про Covid-19» (рис. 2.2.1–2.2.2):

– Всі ви багато разів чули це слово «корона вірус», а чи знаєте що воно означає?

Сьогодні я допоможу вам розібратись в важких поняттях простими словами.

Рис. 2.2.1. Слайд презентації учня

2. Перегляд тематичного відео.

– Ми часто чуємо слово «пандемія», але не всі знають що воно означає.

Пропоную переглянути відео та дізнатися.

Запускається відео за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=4LBG7435sZ4>

Рис. 2.2.2. Слайд презентації учня

3. Фронтальна бесіда

Вчитель:

- Як ви думаєте чим небезпечний китайський вірус?
- Для працівників яких професій існує підвищений ризик інфікування ним? Назвіть приклади ситуацій, як уникнути його поширення.
- Які ще небезпечні хвороби ви знаєте?

3. Робота в групах «Вивчаємо види вірусів»

Вчитель:

- Прошу вас об'єднатися в 2 групи.

Кожна група отримує картки із зображенням годинника чи будильника. За допомогою схеми потрібно підготувати повідомлення про ДНК- та РНК-вмісні віруси та їх відмінність.

Група 1 – ДНК.

Група 2 – РНК.

Завдання:

- У вас на столах є інформація про ці віруси (*заздалегідь підготувати інформацію*). Прошу вас опрацювати матеріал і через 3-5хв. презентувати своїм однокласникам опрацьовану вами інформацію.

Усі висловлені пропозиції записуються на фліп-чарті і педагог-тренер підсумовує відповіді учнів.

4. Вправа «Оцінка ризику ВІЛ-інфікування» (робота в групах).

Завдання: класифікувати ризик ситуацій зараження ВІЛ/СНІДом

На картках вказані ситуації (додаються).

Правила: оцінити ризик ВІЛ-інфікування за категоріями:

- «дуже ризиковано (ДР)»;
- «ризик низький (РН)»;
- «ризик відсутній (РВ)».

- Для виконання цієї вправи пригадайте все, що ви чули про цю хворобу.

Будьте уважні. Отже, починаємо.

Ситуації:

1. Користуватися туалетом у громадських місцях (РВ);
2. Доглядати хворого на СНІД (РВ);
3. Обробляти рану ВІЛ-інфікованого без рукавичок (РН);
4. Працювати у секс-індустрії (ДР);
5. Дружній поцілунок (РВ)
6. Робити ін'єкції одним шприцом (ДР);
7. Користуватись чужою бритвою (РН);
8. Користуватись чужою зубною щіткою (РН);
9. Плавати в одному басейні з ВІЛ-інфікованою людиною (РВ);
10. Вживати їжу, яку приготував ВІЛ-інфікований (РВ);
11. Дружити з ВІЛ-інфікованими (РВ);
12. Часто змінювати сексуальних партнерів (ДР);
13. Цілуватися в губи (РН);
14. Бути покусаним одним комаром (РВ);
15. Користуватися спільною голкою для нанесення татуювання (ДР)
16. Сидіти за одною партою з ВІЛ-інфікованим (РВ);
17. Робити насічки на шкірі одним ножом (ДР);
18. Здавати кров на станції переливання крові (РВ);
19. Погоджуватись на секс без презерватива (ДР);
20. Пити з однієї склянки з ВІЛ-інфікованим (РВ);
21. Під час статевих контактів постійно і правильно користуватися презервативами (РН);

Вправа виконується за допомогою веб-ресурсу Learning Apps. (<http://learningapps.org/watch?v=pe3rofy0j17>) або QR-код (рис. 2.2.3):

Рис. 2.2.3. QR-код для переходу на сайт

Вчитель:

– Дякую. Ви переконались, що не так багато ситуацій, коли можна інфікуватися, але їх потрібно уникати, щоб не захворіти.

Руханка. Вправа «Саймон сказав....»

Учасники тренінгу стають у коло, і тренер каже:

«Саймон сказав: «Зроби так» і показує певний рух (присісти, поплескати, підняти ногу, покрутитися, виконати танцювальний рух). Решта учасників повторює його. Потім другий учасник каже: «Саймон сказав: «Зроби так» і показує інший рух, і так далі по колу.

III. Рефлексія

1. Підсумки заняття

Гра «Валіза лікаря».

Учні зачитують листи і намагаються надати пораду щодо вирішення даної проблемної ситуації за допомогою порад лікаря.

(Відеоролик – розповідь ВІЛ- інфікованої людини) – за часом.

(<https://youtu.be/MYr30d0n1Zo>) або QR-код (рис. 2.2.4):

Рис. 2.2.4. QR-коди для переходу на сайт

2. Зворотній зв'язок.

Вправа «Результативність очікування»

– Ми на початку уроку навколо контуру людини прикріплювали аркуші з своїми очікування. Я прошу по черзі підійти до дошки і якщо ваші очікування справдилися то перенести своє сердечко малюнок.

3. Оцінювання учнів. Детальним аналізом під час проходження тренінгу.

4. Домашнє завдання.

Скласти лист другу про найбільш небезпечні вірусні хвороби.

5. Завершення.

Інтерактивна вправа «Мікрофон»

1. Які інфекційні захворювання вам відомі? (I рівень)
2. Яким шляхом передаються інфекційні захворювання? (I рівень)
3. Яких профілактичних заходів треба дотримуватися, щоб захистити себе від інфекційних захворювань? (II рівень)
4. Що таке вакцина та вакцинація? (III рівень)
5. Є люди, які відмовляються від щеплень собі і своїм дітям. Дайте свою оцінку діям своїх співгромадян. Відповідь обґрунтуйте. (IV рівень)
6. Перегляд фільму про віруси [55].

Приклад івент-уроку у формі тренінгу, який розробила вчителька Новопетрівського закладу ПЗСО В. Щербакова [56]:

Тема уроку. Амеба протей.

Мета: ознайомити учнів з особливостями будови та процесами життєдіяльності амеби, а також із її роллю у природі та житті людини.

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів:

- учні розпізнають на фотографіях і малюнках амебу протей;
- називають середовище існування та описують процеси життєдіяльності амеби;
- порівнюють за вказаними ознаками амебу і евглену зелену;
- застосовують набуті знання про амебу в побуті для запобігання захворювань спричинених цими одноклітинними організмами;
- оперують терміном одноклітинний організм;
- оцінюють роль амеби у екосистемі;
- роблять висновки, що одна клітина може бути самостійним організмом.

Тип уроку: урок – тренінг (табл. 2.2.3.).

Обладнання та матеріали: набір матеріалів до вправи «Одиниця живого» (магнітна дошка, магніти, прозорий контейнер з написами, набір наклейок органел клітини), мультимедійна презентація «Особливості будови та процесів життєдіяльності амеби протей», додаток 1 «Роль амеби у природі та житті людини», клубок ниток, аркуші з правилами тренінгу, таблиця «Порівняння будови амеби і евглени зеленої».

Таблиця 2.2.3.

Схема тренінгу

№	Вид роботи	Час
1	I. Вступна частина. Вітання	1 хв.
2	Зворотній зв'язок. Перевірка домашнього завдання	3 хв.
3	Очікування	3 хв.
4	Знайомство	5 хв.
5	Повторення правил	4 хв.
6	II. Основна частина. Теоретичний блок	15 хв.
7	Практичний блок	15 хв.
8	Допоміжні вправи	15 хв.
9	III. Заключна частина	2 хв.
10	Узагальнення знань	10 хв.
11	Зворотний зв'язок	5хв.
12	Перевірка очікувань	2хв.
13	Завершення тренінгу	2 хв.

Хід тренінгу

I. Вступна частина.

1. Вправа «Привітання». Доброго дня! Який у вас настрій сьогодні? У мене в руках «чарівна паличка», яку я зі словами привітання та побажання на сьогоднішній урок передаю учаснику тренінгу, він зі словами привітання і побажання передає іншому і так далі. (наприклад: Доброго дня, рада вас бачити, бажаю позитивних емоцій). Отже нам нічого не завадить набути нових знань і вмій сьогодні.

2. Зворотній зв'язок. (Перевірка домашнього завдання) Але перед тим, як розпочати вивчення нової теми, давайте пригадаємо, що вам найбільше запам'яталося і сподобалося під час попереднього тренінгу? (Учні висловлюють свої думки)

– Молодці, ви добре попрацювали і багато запам'ятали!

Ви вже знаєте, що тварини і рослини бувають як одноклітинними, так і багатоклітинними організмами. Хто такі одноклітинні істоти? Чому їх так називають? Які ознаки живого їм притаманні?

Клітина одноклітинних організмів, як і багатоклітинних, також складається з клітинної мембрани, цитоплазми та ядра, але оскільки окрема клітина виконує всі основні функції, притаманні багатоклітинному організму, у ній містяться органели, яких немає у клітині багатоклітинних істот.

Сьогодні ми з вами продовжимо вивчати одноклітинні організми і детально ознайомимось із ще одним їх представником амебою. Запишіть будь ласка тему уроку у робочі зошити.

3. Очікування. Вправа «Одиниця живого»

– А тепер давайте дізнаємось чого ви очікуєте від сьогоднішнього уроку, для цього я пропоную виконати вправу «Одиниця живого».

А зараз гарненько подумайте і визначте, що б ви хотіли дізнатися про амебу, чи які враження вам би хотілося отримати під час нашого уроку та запишіть їх на тильній стороні наявних у вас зображень органел клітини. Зачитайте, будь ласка, кожен свої очікування і прикріпіть їх з допомогою магнітів у зоні очікувань. Молодці!

4. Знайомство. Вправа «Чарівний ящик»

– А зараз давайте ближче з вами познайомимось, для цього я пропоную вам виконати вправу «Чарівний ящик». Кожен учасник підходить до коробки, дивиться всередину й каже одну хорошу річ про людину, чиє фото він бачить всередині, не відкриваючи групі секрету, хто там. *(Коли учасники заглядають у коробку, вони бачать там своє відображення, тобто повинні сказати щось хороше про себе)*

– Як бачимо у нас є чимало хороших якостей, які об'єднують нас у дружній колектив.

5. Повторення правил.

– Щоб наше спілкування було приємним, давайте повторимо правила поведінки під час тренінгу, які записані у кожного з вас. (*Учні по черзі зачитують правила*)

6. Розподіл на групи. Вправа «Фішка».

Необхідний матеріал: папірці різного кольору, в залежності від кількості груп). У нашому випадку 2 групи (папірці червоного та синього кольору). Учасники стають у коло й закривають очі. Тренер на руку кожному кріпить папірці. По команді тренера всі відкривають очі. Після чого без слів та звуків всі учасники повинні об'єднатися у відповідне число груп.

II. Основна частина

1. Теоретичний блок.

Міні-лекція з елементами бесіди «Особливості будови та процесів життєдіяльності амеби протей»

Амеба – це одноклітинна твариноподібна істота, що мешкає на дні стоячих водойм. Розміри її клітини сягають 0,5 мм. Вкрита клітина, клітинною мембраною. Форма її клітини непостійна, але завдяки цьому клітина повільно рухається. Під час руху на передньому боці клітини утворюються випини, у які поступово перетікає цитоплазма з центральної та задньої частини клітини. Ці випини називають *несправжніми ніжками*.

У цитоплазмі амеби також є ядро, розташоване в центрі клітини. Яку функцію виконує ядро у клітині? Ще однією особливістю клітини амеби є наявність *скоротливої вакуолі*, яка може змінювати свій об'єм. Так з клітини виводиться надлишок води та регулюється внутрішньоклітинний тиск. Харчується амеба протей скупченнями бактерій або дрібними рештками інших організмів. Частинки їжі вона захоплює з допомогою *несправжніх ніжок*, огортає ці часточки мембраною. Так формується *травна вакуоля*, яка згодом просувається до центру клітини де до неї поспішають травні ферменти, що містяться у цитоплазмі, і розпочинається процес травлення, внаслідок якого складні органічні речовини здобичі розщеплюються на простіші.

Таким чином клітина отримує поживні речовини необхідні для нормальної життєдіяльності. Неперетравлені рештки їжі виводяться з клітини так: вакуоля з цими рештками підходить до поверхні клітини і її вміст викидається назовні. Такий тип живлення, за якого організм отримує готові органічні речовини називається *гетеротрофним*. Газообмін в амеби відбувається через поверхню клітини. Кисень, розчинений у воді, потрапляючи в клітину, розкладає органічні речовини та активізує клітинне дихання. Внаслідок хімічних реакцій за участі кисню утворюється вуглекислий газ, який виводиться назовні також через поверхню клітини. Розмножується амеба поділом навпіл.

Питання:

1. Чим покрита клітина амеби?
2. Чи має амеба постійну форму?
3. Які пристосування до руху притаманні амебі протей?
4. Як живиться амеба?
5. Як амеба розмножується?

2. Практичний блок.

Самостійна робота з додатковими матеріалами «Роль амеби у природі та житті людини»

– А тепер давайте дізнаємося яку роль у природі відіграє амеба, для цього уважно прочитайте додаткову інформацію на тему: «Роль амеби у природі та житті людини», та складіть якомога більше питань до цього тексту. На все про все у вас є максимум 5 хв.

Роль амеби у природі та житті людини.

Найпростіші організми, у тому числі і амеби, є необхідною ланкою в будь-якій екосистемі. Значення амеби звичайної (амеби протей) полягає в її здатності регулювати чисельність бактерій і хвороботворних мікроорганізмів, якими вона харчується. Найпростіші одноклітинні організми поїдають органічні залишки, підтримуючи біологічну рівновагу водойм. Крім того, амеба звичайна є їжею для дрібних рибок, рачків, комах. А ті, в свою

чергу, поїдаються більш великими рибами і прісноводними тваринами. Ці ж найпростіші організми служать об'єктами наукових досліджень. Великі скупчення одноклітинних організмів, у тому числі і амеба звичайна, брали участь у формуванні вапняків, покладів крейди.

Існує кілька різновидів найпростіших амеб. Найнебезпечніша для людини - амеба дизентерійна. Від звичайної вона відрізняється більш короткими псевдоніжками. Дизентерійна амеба поширена скрізь, особливо в районах з жарким кліматом. У кишечник людини вона потрапляє з немитими овочами та фруктами, через некип'ячену воду, брудні руки. Механічними переносниками є мухи, таргани, що забруднюють їжу. Потрапляючи в організм людини, амеба дизентерійна поселяється в кишечнику, харчується кров'ю, тканинами, утворює виразки і викликає кишкову дизентерію.

– Закінчили? Молодці. А зараз зачитайте будь ласка по черзі по одному запитанні, якщо ваше питання вже було озвучене іншою групою, то залиште це питання і читайте наступне. Усі решта уважно слухають і пробують дати відповідь на запропоноване питання.

3. Допоміжні вправи. Руханка «Ураган»

– Молодці! А зараз підведіться, давайте станемо в коло і відпочиньмо. Для цього я пропоную виконати вправу «Світлофор».

Учні рухаються, а ведучий говорить команди, називаючи кольори світлофору. Якщо тренер каже: «Червоний!», учні мають швидко присісти; якщо «Зелений!» – учасники продовжують іти й плескають у долоні; якщо вони чують «Жовтий!», то мають зупинитися і підняти руки вгору. Вправа виконується швидко.

– Ми трішки порухалися, відпочили, а тепер узагальнимо набуті знання.

III. Заключна частина.

1. Узагальнення знань. Коротка фронтальна бесіда під час заповнення таблиці «Порівняння будови амеби і евглени зеленої».

Кожен член групи по черзі виходить до дошки, де прикріплена таблиця і вписує порівняльну ознаку амеби та евглени зеленої (табл. 2.2.4).

Таблиця 2.2.4

Порівняння будови амеби і евглени зеленої (зразок заповнення)

Ознаки	Амеба	Евглена зелена
Має ядро	<i>так</i>	<i>так</i>
Має глотку	<i>ні</i>	<i>так</i>
Притаманний гетеротрофний тип живлення	<i>так</i>	<i>так</i>
Активно рухається	<i>так</i>	<i>так</i>
Має джгутик	<i>ні</i>	<i>так</i>
Має несправжні ніжки	<i>так</i>	<i>ні</i>
Зберігає сталу форму клітини	<i>ні</i>	<i>так</i>
Гетеротрофно живиться	<i>так</i>	<i>так</i>
Має хлоропласти у складі клітини	<i>ні</i>	<i>так</i>
Регулює чисельність бактерій у водоймі	<i>так</i>	<i>так</i>
Розмножується поділом клітини навпіл	<i>так</i>	<i>так</i>

– Підсумовуючи все сказане вище, можна зробити висновок, що амебу і евглenu поєднують чимало рис. Чим амеба відрізняється від евглени зеленої?

2. Зворотний зв'язок.**Вправа «Мікрофон»**

- Що цікавого ви сьогодні дізналися?
- Яка інформація для вас була новою?
- Про що б ви хотіли дізнатися самостійно?
- Як набуті знання згодяться вам у побуті?

Повідомлення домашнього завдання: Опрацювати § у підручнику та знайти інформацію про різновиди амеб, які живуть у прісних водоймах.

3. Перевірка очікувань.**Вправа «Одиниця живого»**

– А зараз, давайте перевіримо чи справдились ваші очікування. Для цього пригадайте, які очікування у вас були на початку нашого тренінгу і якщо вони справдились, то підійдіть, будь ласка, до дошки та перенесіть їх у контейнер звершень.

Як бачимо, усі ваші очікування збулись і ми з вами сформували одиницю живого – як вона називається? Правильно – клітину, адже на кожному папірці з очікуваннями була назва складових клітини.

4. Завершення тренінгу

Вправа «Вальс – комплімент»

– Молодці, ви добре попрацювали! І на завершення, я пропоную вам виконати вправу «Вальс – комплімент». Суть вправи полягає у тому щоб подякувати один одному за проявлену під час тренінгу активність. Для цього, станьмо у коло і по черзі повертаючись подаємо руку і подякуємо своєму сусідові праворуч. Розпочати можна зі слів: «Дякую тобі за те, що ти був сьогодні...». А тепер, подякуємо своєму сусідові ліворуч [56].

Успіх івент-уроку залежить від ретельного планування та бездоганної його організації.

2.3. Методичні рекомендації, щодо розробки та проведення івент-уроків.

Застосування принципів івент-технологій у вітчизняний освітній процес загальної середньої освіти передбачає дотримання наведених нижче рекомендацій для ефективного навчання.

Перш за все, це безпекова ситуація та належні матеріально-технічні умови у навчальному закладі. Учитель несе відповідальність за дітей та матеріальні цінності. Проведення масових івентів у воєнний час є небезпечним, особливо у прикордонних населених пунктах та наближених до тимчасово окупованих територій. Навчальні тематичні івенти варто організовувати, об'єднуючи невеликі групи здобувачів освіти. При цьому забезпечується більш ефективний обмін інформацією.

Залежно від типу івент-уроку, існують розроблені підходи до розподілу робіт:

- 1) розподіл робіт за проектами: учитель виступає в ролі менеджера, який відповідає за весь проєкт в цілому – успішний івент-урок. У нього може

бути кілька головних помічників чи асистентів, між якими він розподіляє поточні завдання по підготовці заходу. Завдяки такій структурі розподілу робіт менеджер, відповідальний за проєкт, в курсі всього, що відбувається в рамках проєкту. Різні елементи проєкту простіше поєднати в єдине ціле. Мінусом такого підходу можна вважати те, що результат дуже залежить від особистості вчителя, його компетенції.

2) розподіл робіт за функціями. Якщо підготовлюваний захід масштабний і складний, то можна розподілити роботу за функціями, тобто залучити інших вчителів і доручати їм різні частини заходу, за які вони відповідають. Така структура розподілу робіт дозволяє кожному зосередитися на виконанні одного типу робіт. Мінусом тут може бути –результат всього проєкту залежить від якості роботи кожної з ланок організації заходу. У разі якщо будь-хто з учителів виявиться недостатньо успішним у виконанні своєї частини роботи, робота всіх інших підрозділів опиниться під загрозою. Елементи можуть не з'єднатися в часі. Проєкт може виглядати як розрізнені частини з різною якістю.

При підготовці івентів частіше використовується комбінація цих двох підходів [11, с. 63–64].

Про створення матеріально-технічної бази має потурбуватися адміністрація школи, залучаючи кошти не лише з держбюджету, але й беручи участь у грантових програмах, використовуючи зовнішні інвестиції та ін.

Для проведення івент-уроків з різних предметів, зокрема біології, у закладах загальної середньої освіти має виділятися окремий кошторис, відповідно до розрахунків та заявки від учителя. Розрахунки проводить робоча група здобувачів, учитель перевіряє та вносить корективи.

Дуже важливо під час планування івенту не втратити його головної мети – навчально-виховної. Яку б тему не було обрано, завдання освітнього івенту не повинно зводитися лише до розваг та ігор. Безперечно, ігрова, змагальна, святкова складові будуть, та вони – на другому місці після навчання.

Психологи радять навчати цікаво, радісно, доступно, нестандартно і творчо. Розвивати допитливість, увагу, уяву, фантазію, мислення, уміння самопрезентації. Організувати подачу нового матеріалу диференційовано та різнорівнево. Захід має відбуватися в умовах доброзичливості, вимогливості, взаємоповаги [41].

Розробляючи особливий тематичний захід треба враховувати, що надлишок теоретичної інформації (тексти, монологи) не буде сприйнятий учнями, вони його не запам'ятають, а нову інформацію, імовірно, частково не зрозуміють.

Краще оформити теоретичні відомості у вигляді коротких презентацій, дослідження у формі відеорепортажу або інтерв'ю, наповнити середовище ілюстрованими об'єктами, плакатами, листівками-буклетами чи макетами. При цьому простір можна зонувати. Відповідальні за кожну окрему локацію здобувачі по черзі представляють її та демонструють дослід або відповідний до теми майстер-клас.

Із впровадженням в Україні дистанційного навчання з допомогою нових технологій [28] і вимушеної повної заміни традиційного навчання віддаленим форматом через пандемію COVID-19 та часткової з уведенням військового стану у 2022 р. можна створювати тематичні онлайн-івенти для шестикласників під час навчання біології.

Для вчителя створено платформу «Всеукраїнська школа онлайн» [3], де розміщені матеріали в організації дистанційного та змішаного навчання, а також методичної підтримки вчителів (відеоуроки, тести, матеріали для самостійної роботи з біології, екології та ін.).

Варто переглянути матеріали на сайті Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, де містяться розробки і матеріали, поради і посилання на корисні ресурси в мережі «Інтернет» та зразки змістового моделювання. У рубриці «Сторінка методиста» – «Учителю біології» є теки «Дистанційне навчання» і «Тека вчителя біології під час воєнного стану» (методичні рекомендації «Організація процесу навчання в умовах воєнного

стану», розробляти івент-урок необхідно у відповідності до них), звідки взяти ідеї для організації онлайн-івенту [27].

Команда Вільна Освіта сформувала «рецепт» для організаторів освітнього івенту, як зробити повністю самоспрямований захід з нульовим реєстраційним внеском без напруження [5]. Для цього треба діяти відповідно до таких пунктів:

1. Першим принциповим інгредієнтом є «спільнота, що довіряє». Оскільки це навчальний захід і відвідування його є обов'язковим для учнів класу, можна зробити реєстраційну форму, щоб потренувати дітей відповідати на запрошення подібних заходів. Якщо захід буде в онлайн-форматі, то презентацію про тему, дату, час, форму івент-уроку варто розмістити в соцмережах і на офіційній сторінці школи, запросити експертів та спікерів та анонсувати це.

2. Локація з адекватною адміністрацією. При організації події у виїзному форматі, потрібно потурбуватися про проживання та харчування учасників, врахувати індивідуальні особливості кожного учня. Можливо, запросити на допомогу активних батьків. Важливими аспектами, на які потрібно звертати увагу при виборі локації для івент-уроку є такі:

- а) відособленість для забезпечення безпеки і комфорту серед людей з подібними цінностями і парадигмою мислення;
- б) лоу-кост і готовність приймати дітей без виділеного місця за невелику доплату;
- в) достатньо місця для всіх охочих відвідати івент-урок;
- г) бонус для волонтерів, яких залучили на допомогу.

3. Необхідні ролі – волонтери, фотограф, лікар, інструктор фізичних руханок і рефлексії тощо.

4. Необхідні матеріали і обладнання. Для івент-уроку біології може знадобитися не лише комп'ютерне обладнання, але й канцтовари. Якщо захід масштабний та проводиться на відкритому просторі, то може знадобитися

мікрофон, колонки, проектор, подовжувачі, каремати, крісла-груші, фліпчарт або дошка та ін.

5. Інформаційний потік до програми. Чим грандіозніше планується івент, тим активніше необхідно вести соціальну комунікацію через сторінку івент-уроку на Facebook, Telegram-групі та електронною поштою за такими темами:

- а) як організоване проживання і харчування (опис івенту та коротке відео з локації);
- б) як дістатися до локації – маршрут, транспортні засоби;
- в) що взяти з собою;
- г) як організована програма;
- д) мапа локації – придумати назви станцій для проведення активностей, створити дизайн і розклеїти стрілки навігації.

6. Секретний інгредієнт. Тут потрібно визначити, чим вирізняється місце проведення заходу серед інших, максимально включити цю особливість у розробку події.

7. Самоспрямованість у команді. Відповідальність та ініціативність дозволить розподілити ролі, обов'язки та організаційні моменти за принципом бажання і можливостей активних учасників івент-уроку. Оскільки захід може набути досить великого розмаху, вчителю біології краще заручитися підтримкою батьків, учителів-колег з методичного об'єднання або інших шкіл міста чи з інших міст. Таким чином кожен зможе стати співтворцем заходу і отримати новий досвід та враження [5].

Результатом івент-уроку має стати підкріплення віри в себе та свої можливості, поглиблення знань у ході проведення заходу, формування довірливих відносин [41].

Для ефективного навчання із впровадженням івент-технологій у ЗЗСО потрібні фахівці з відповідним рівнем знань, досвіду та компетентностей. Тому, якщо не йдеться про найм безпосередніх спеціалістів – івент-менеджерів та організаторів подій, то необхідно запровадити внутрішнє

навчання та регулярне якісне підвищення кваліфікації вчителів біології, зважаючи на виклики сьогодення.

Корисним стане міжнародне стажування та набуття українськими вчителями закордонного досвіду, розповсюдження його на семінарах і круглих столах методичних об'єднань, виступи та публікації вражень та нових підходів у збірниках науково-практичних конференцій відповідного напрямку.

Упровадження поданих рекомендацій має здійснюватися після проведення необхідних додаткових наукових досліджень, щоб не спровокувати супротиву. Зацікавлення здобувачів освіти у вивченні біології з допомогою івент-уроків має здійснюватися завдяки компетентності, організаційним здібностям та активності педагогів.

Висновки до другого розділу.

У другому розділі розкрито сутність доступних підходів у процесі планування івент-уроку для вчителя біології в ЗЗСО.

Обґрунтовано доцільність упровадження івент-уроків у освітній процес закладів загальної середньої освіти, наведено відповідні приклади.

Розділ містить перелік методичних рекомендацій щодо розробки та проведення івент-уроків. Їх дотримання сприятиме якісній підготовці та успішному проведенню тематичних івентів на уроках біології в 6 класі.

У ході дослідження теоретико-методичної бази та міжнародного досвіду з розробки особливих уроків-подій було встановлено, що вони є відмінним засобом залучення учнів до навчання та отримання ними захопливого пізнавального досвіду під час вивчення біології у 6 класі. Проте, івент-уроки мають свої унікальні особливості, відмінні від інших шкільних та класно-урочних заходів.

Ключовою відмінністю івенту є принципи його розробки і проведення, а саме, зміщення акценту з головної ролі вчителя в організаційному процесі та делегування ним повноважень активним здобувачам освіти. Звісно, вчитель керує і наглядає, але учні мають змогу створити для себе тематичний івент, побути в ролі проєктних менеджерів, розробників концепції заходу, івент-

конструкторів, сценаристів, ведучих, акторів, артистів, науковців, дослідників, ораторів, декораторів, медійників та ін.

При плануванні івент-уроку вчителю необхідно чітко встановити часові рамки запланованого заходу і узгодити з адміністрацією навчального закладу розклад таким чином, щоб виділити на подію не менше пари уроків підряд, адже івент передбачає залучення всіх учнів класу. А якщо масштаб заходу збільшується для паралелі 6-х класів, то 45 хв. – це занадто мало для отримання очікуваного результату.

Особливості розробки івент-уроку передбачають, в першу чергу:

- ефективну організацію з чіткою структурою та послідовністю дій;
- зорієнтованість на інтереси й потреби учнів з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей;
- практичне спрямування заходу;
- використання ігрових технологій та діяльнісних активностей;
- демонстрації та візуалізації об'єктів для полегшення засвоєння складних понять і процесів;
- диференційований підхід до завдань із викликом для кожного учня зі своїм рівнем знань та здібностей.

Теоретико-практичний відкритий дослідницький підхід сприятиме заохоченню шестикласників до пізнання, пошуку відповідей на питання, що виникатимуть в ході підготовки, здійснення досліджень та проведення івент-уроку.

По завершенні івенту важливо обговорити результат у формі прес-конференції чи бліц-опитування для аналізу й оцінювання, підведення підсумків проведеного заходу.

Цінним стане отриманий і наданий зворотній зв'язок, з виділеними плюсами й недоліками події.

Отже, для забезпечення реалізації вищевказаних принципів навчання під час використання івент-технологій важливо створити відповідну атмосферу –

взаємовідчуття довіри, щирості, позитиву, наповнити простір можливостями для засвоєння необхідних знань. Такий підхід допоможе зробити уроки біології цікавими, пізнавальними, нестандартними, що залишаться пам'ятними для здобувачів освіти.

РОЗДІЛ III.

ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІВЕНТ-УРОКІВ ЯК ФОРМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ У ШОСТОМУ КЛАСІ

3.1. Зміст педагогічного дослідження

З метою вивчення доцільності використання івент-уроків у процесі вивчення біології у шостому класі було розроблено і впроваджено програму педагогічного дослідження щодо визначення ефективності даного типу уроків у шостих класах на уроках дисципліни «Біологія». Наведені три рівні пізнавальної діяльності становлять ступені: кожен наступний ступінь включає риси попереднього і має особливі риси, що відрізняють його від попереднього. Ми визначили критерії, що свідчать про ефективність івент-уроків для учнів шостих класів. Було виділено три основних рівні ефективності та зацікавленості учнів на уроках.

Перший рівень – ефективність низька. Рівень характеризується наступними критеріями:

- пасивність учнів;
- учень зацікавлюється лише за умови новизни та враження;
- учня зацікавлює лише поверхнева сторона, він не ставить перед собою цілей поглибленого вивчення теми;
- не відчуває позитивних емоцій;
- увага не загострена, часто відволікається.

Другий рівень – ефективність середня – пізнавальну діяльність постійно підтримує вчитель. Спостерігається зацікавленість учнів в окремих фактах, відсутнє осмислення сутності предмета, що проявляється у зацікавленості лише окремими темами, або до певних питань, які розглядаються. Залежність процесів самостійної діяльності від наявності емоційного спонукання. Якщо з'являються труднощі, то вирішувати може лише за наявності сторонньої допомоги. Увага загострюється періодично.

Третій рівень – ефективність висока – самовільна пізнавальна діяльність учнів, потреба у постійному розширенні знань з предмета. Учень зацікавлений у суті предмета, встановлює закономірності та зв'язки між явищами й процесами. Охоче обирає завдання підвищеної складності для самостійного опрацювання та справляється з ними. Під час навчально-пізнавальної діяльності учень емоційно активний, зацікавлений, присутнє відчуття успіху. Увага зосереджена, учень майже не відволікається.

Дослідження проводилося у два послідовні етапи: **I етап** - апробація дослідження; **II етап** – формувальний, впровадження та визначення ефективності тематичних івент-уроків у якості методичної розробки у навчальний процес. Завершальний крок II етапу дослідження – аналіз та обчислення результатів дослідження.

Експериментальний етап магістерської роботи проводився на базі Глухівської загальноосвітньої школи I-III ст. №3. Школа містить два шостих класа, у експерименті приймали участь 23 учня 6-А класу та 26 учнів 6-Б класу.

Сутність I етапу дослідження полягала у визначенні рівня опорних знань та навчальних інтересів учнів 6-х класів у процесі вивчення шкільного предмета «Біології» згідно з темами: «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин». Нами були використані наступні методи: спостереження, тестування та анкетування, проведення івент-уроку «Життя рослин» (Додаток А) та проведено театральну виставу (Додаток Б).

Результати I етапу дослідження дозволили визначити подальший зміст, форми та методи роботи, спрямовані на впровадження та визначення ефективності тематичних івент-уроків у процес вивчення біології у шостих класах. На II етапі дослідження були визначені наступні цілі:

- ✓ аналіз змісту навчального процесу відповідно програми для 6 класів (теми «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин»)
- ✓ пошук/створення методичної розробки, що містить плани-конспекти тематичних івент-уроків (Додаток А;Б), презентацію;
- ✓ впровадження тематичних івент-уроків у навчальний процес.

3.2. Впровадження тематичних івент-уроків на тему «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин» як форми освітнього процесу під час вивчення біології у шостому класі.

Сьогодні процес еволюції освіти на глобальному рівні виступає як тенденцією, так і очікуваним викликом. Аналіз традиційних уроків з біології, дав підставу зрозуміти, що у багатьох сучасних школярів відзначається низький рівень зацікавленості до навчання, відсутність бажання вчитися, низький рівень розвитку пізнавальної діяльності. Відповідно завданням, що постає перед педагогами є ретельний аналіз та розуміння того, як концепція освіти трансформується в сучасному світі, які нові ролі та функції призначаються їй, а також необхідність врахування та впровадження цих змін у педагогічній практиці. Гнучкість та постійна готовність до оновлень є ключем до відповідності сучасному освітньому середовищу. Вважаємо, що викликом для педагога у сучасних умовах є пошук більш ефективних форм, моделей, способів та умов навчання.

Івент-уроки з біології, виступаючи як нова парадигма у навчанні та вихованні, набувають все більшого значення, оскільки вони виступають ефективним інструментом для міжособистісної комунікації та максимальної активізації учнів у процесі навчання. Івент-урок поєднує у собі як традиційні методи навчання, так і втілює яскраві шкільні події, такі як, ярмарки, виставки чи тематичні свята. Безумовно, це специфічна форма діяльності учителя, яка стає особливо цікавою, коли поєднується з процесом освіти, даючи можливість школярам отримати новий досвід та вражень від процесу навчання.

Учні шостих класів перебувають на етапі важливих фізіологічних, психологічних та соціальних змін. Відповідно до аналізу літературних джерел [27;43], були визначені деякі педагогічні та психологічні особливості, які необхідно враховувати при роботі з учнями шостих класів, що представлені у таблиці 3.2.1.

Таблиця 3.2.1.

Психолого-педагогічні особливості розвитку учнів шостих класів.

Етапи розвитку	Характеристика
<i>Розвиток когнітивних функцій</i>	Збільшення обсягу пам'яті та здатності до концентрації уваги. Розвиток логічного мислення та абстрактного мислення. Збільшення інтересу до розв'язання складних завдань та проблем.
<i>Соціальний розвиток</i>	Формування соціальної ідентичності та почуття власної ролі в групі. Збільшення важливості соціальної взаємодії та дружби. Поява інтересу до спільної діяльності та колективних проєктів.
<i>Емоційний розвиток</i>	Зміна ставлення до успіху та невдач. Зростання самосвідомості та відчуття власної значущості. Виникнення потреби в самостійності та автономії.
<i>Фізіологічні зміни</i>	Зростання енергії та активності, але також можливе збільшення втоми. Початок періоду підліткового зростання та змін у фізичній зовнішності.
<i>Мотивація до навчання</i>	Збільшення важливості реальності та конкретних ситуацій у навчанні. Виникнення інтересу до різноманітних навчальних предметів та діяльності.
<i>Особистісний розвиток</i>	Формування власної системи цінностей та переконань. Розуміння важливості відповідальності та самодисципліни.

Враховуючи зазначені психолого-педагогічні особливості розвитку учнів шостих класів, вважаємо, що використання методу івент-уроків може виявити високий рівень ефективності у процесі навчання біології.

Івент-уроки сприяють підвищенню рівня зацікавленості у навчанні. Учні шостих класів знаходяться на етапі формування особистості, а створення цікавих та неординарних уроків стимулюватиме інтерес та сформує позитивне ставлення до біології, як до навчальної дисципліни.

Практичне застосування знань - івент-уроки надають можливість вивчати біологію не лише у теорії, але й використовувати знання на практиці.

Лабораторні дослідження, експерименти та відвідування природних об'єктів сприятимуть глибшому зрозумінню матеріалу. Наприклад, вивчення рослин у ботанічному саду або аналіз місцевого рослинного покриву.

Припускаємо, що івент-уроки позитивно впливатимуть на розвиток креативності та співпраці між учнями. Педагоги-практики відмічають [7;10;14;15;26;28;32], що групові проекти, рольові ігри або театралізовані вистави, розвивають творчі та комунікативні навички учнів. Вони навчають учнів працювати в команді, виражати власні думки та розв'язувати завдання разом.

Біологія також пов'язана із вивченням природи та взаємодії живих організмів. Івент-уроки сприятимуть вихованню екологічної свідомості та відповідального ставлення до природи, розумінню важливості екологічного балансу та природних процесів і заохочуватимуть учнів до дій спрямованих на збереження природи.

На нашу думку, усі зазначені аспекти спрямовані на розвиток повноцінного і цікавого вивчення біології у шостих класах, роблячи процес освіти більш змістовним та захоплюючим для учнів.

Відповідно до встановлених етапів та для проведення експериментального дослідження, спираючись на завдання педагогічної практики, на основі консультації із вчителем-предметником Глухівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. №3 Лях Іриною Анатоліївною, а також відповідно до вимог, щодо здійснення освітнього процесу з використанням дистанційних технологій було обрано дві теми для проведення івент-уроків з біології: «Плід. Способи поширення плодів» та «Ріст і розвиток рослин».

Відповідно до обраних тем, нами було запропоновано кілька планів-конспектів тематичних івент-уроків, що представлені у таблиці 3.2.2.

На нашу думку, такі уроки стимулюють активну участь учнів у процесі навчання і сприяють кращому розумінню матеріалу.

Таблиця 3.2.2

Перелік івент-уроків, що можуть бути впроваджені в освітній процес з вивчення біології у шостому класі на тему «Плід. Способи поширення плодів»

Назва івент-уроку	Короткий зміст
Екскурсія в ботанічний сад	Проведення уроку на природі, де учні можуть самі спостерігати за різними видами плодів та їхніми особливостями. <i>Практичне завдання:</i> збір плодів, класифікація їхніх особливостей, вивчення механізмів поширення.
Стенд «Лабораторний практикум»	Створення окремих лабораторних станцій, де учні можуть досліджувати різні типи плодів та їхній механізм поширення. Використання мікроскопів для дослідження структури плодів.
Рольова гра «Планета Рослин»	Учні можуть представляти різні рослини і взаємодіяти, щоб розіграти сценарій поширення плодів. Сприяє розвитку комунікативних навичок та розумінню важливості різних стратегій для різних рослин.
Створення ігрової дошки	Розроблення гри, де учні можуть рухатися на ігровому полі, відтворюючи шляхи поширення плодів. Завдання на картах можуть включати питання про типи плодів, механізми їх поширення тощо.
Групові презентації	Розподіл учнів на групи, кожна група вивчає один вид плодів та його спосіб поширення. Групи можуть створити презентації та демонструвати їх класу.
Театралізована вистава	Створення короткої театралізованої вистави, де учні використовують реквізити та костюми, щоб показати механізми поширення плодів.

Відповідно до другої теми «Ріст і розвиток рослин» нами були запропоновані наступні івент-уроки, див. табл. 3.2.3.

Таблиця 3.2.3

Перелік івент-уроків, що можуть бути впроваджені в освітній процес з вивчення біології у шостому класі на тему «Ріст і розвиток рослин»

Назва івент-уроку	Короткий зміст
Рольова гра «Життя рослини»	Учні можуть представляти різні етапи життєвого циклу рослини (від насіння до дорослої рослини).

	Групи можуть підготувати короткі вистави або демонстрації, показуючи, як рослини ростуть та розвиваються.
Віртуальна екскурсія в ботанічний сад	За можливості, організуйте віртуальний візит до ботанічного саду або використайте відео з представниками різних екологічних груп рослин та особливостями їх росту і розвитку. Під час екскурсії або перегляду відеофрагментів діти можуть вивчати різноманітні види рослин, їхні адаптації та особливості росту.
Експеримент «Вплив чинників на ріст рослин»	Проведіть серію простих експериментів, щоб вивчити вплив світла, води, ґрунту та температури на ріст рослин. Учні можуть робити спостереження та записи, формуючи власні висновки.
Моделювання процесу фотосинтезу	Спільно з учнями побудуйте модель фотосинтезу за допомогою картону, фарб, та інших матеріалів. Розглядайте важливі етапи та залучайте учнів до обговорення, як рослини синтезують речовини, необхідні для забезпечення процесів їх росту та розвитку.
Виготовлення екосистем	Учні можуть створити мініатюрні екосистеми, використовуючи рослини, ґрунт та інші матеріали. Обговоріть, як екосистеми сприяють розвитку рослин та взаємодії між різними видами.
Гра «Відгадай рослину»	Організуйте гру, в якій учні відгадують назви рослин за їхніми описами та особливостями. Це сприятиме закріпленню знань про різноманітність рослинного світу.

Для впровадження івент-уроків з біології у навчальний процес було обрано плани-конспекти під назвою «Різноманітність рослин у природі» [17] та «Плоди. Будова, різноманітність та значення», що включають усі необхідні дидактичні матеріали (Додаток А;Б).

3.3. Аналіз результатів експериментальної роботи

В результаті дослідження ефективності використання івент-уроків як форми освітнього процесу під час вивчення біології у шостому класі нами було проведено аналіз результатів дослідження. I етап - визначення рівня навчальних інтересів учнів 6-х класів у процесі вивчення шкільного предмета «Біологія»; II етап — впровадження та визначення ефективності тематичних івент-уроків у навчальний процес, було обрано 2 теми: «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин»..

Для проведення I-го етапу ми залучили 23 учні 6-А класу та 26 учнів 6-Б класу. Дітям було запропоноване анкетування, перелік питань представлено у Додатку В

На етапі формування переліку запитань ми встановили загальний рівень зацікавленості учнів шостих класів у вивченні біології, частоту використання різних івент-уроків на уроках біології та відношення дітей до використання нетрадиційних підходів під час навчання (табл.3.3.1., табл.3.3.2.).

Таблиця 3.3.1

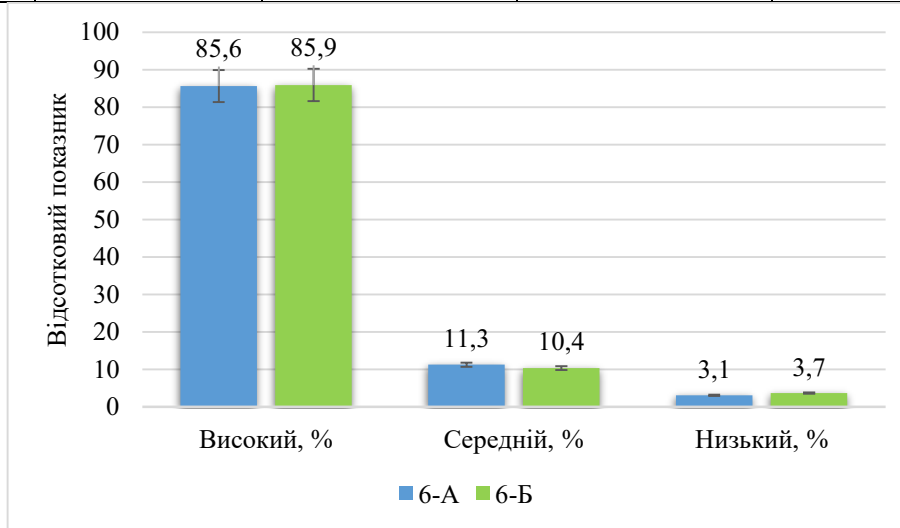
Результати анкетування з визначення інтересів учнів 6-х класів з біології (I етап експерименту)

№ питання	6-А клас (контрольний), %			6-Б клас (експериментальний), %		
	Відповідь повна	Відповідь неповна	Відповідь відсутня	Відповідь повна	Відповідь неповна	Відповідь відсутня
1	75,3	20,3	4,4	79,7	12,1	8,2
2	95,5	4,5	0	96,4	3,1	0,5
3	63,4	31,5	5,1	71,6	12,5	15,9
4	73,2	16,4	10,4	65,9	26,2	7,9
5	54,5	35,2	10,3	55,1	41,3	3,6
6	37,8	51,1	11,1	41,7	37,8	20,5
7	48,9	25,9	25,2	36,7	40,8	22,5
8	78,4	12,8	8,8	81,2	10,4	8,4
9	85,6	11,3	3,1	85,9	10,4	3,7

Таблиця 3.3.2

Визначення рівня зацікавленості учнів шостих класів у використанні івент-уроків під час викладання біології

Клас	Кількість осіб	Рівень		
		Високий, %	Середній, %	Низький, %
6-А	23	85,6	11,3	3,1
6-Б	26	85,9	10,4	3,7

Рис. 3.3.1. Порівняння рівня зацікавленості учнів шостих класів у використанні івент-уроків під час викладання біології (контрольний та експериментальний класи)

Як показали результати незалежного анкетування рівень зацікавленості учнів обох класів у використанні івент-уроків під час викладання біології, що брали участь в експерименті, знаходиться приблизно на одному рівні і визначається як високий, у межах 85% (рис.3.3.1.).

З метою визначення ефективності використання івент-уроків як форми освітнього процесу під час вивчення біології у шостому класі нами було проведено два тематичні івент-уроки у 6-Б класі (експериментальний клас). Відповідно у 6-А класі проводили урок з використанням традиційних методів навчання. Перед впровадженням івент-уроків був проведений попередній тестовий контроль знань з означених тем «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин», результати представлені у таблицях 3.3.3 та 3.3.4

Для визначення загального рівня знань учнів обох класів використовували розрахунок середнього арифметичного, що обчислюється як

сума всіх значень розділена на кількість цих значень. Формула виглядає наступним чином:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i = \frac{1}{n} (x_1 + \dots + x_n)$$

, де

$\bar{x}$ - середнє арифметичне;

n - кількість значень;

x_i - кожне окреме значення у наборі;

Σ - сума всіх значень від $i=1$ до n .

Таблиця 3.3.3

**Визначення рівня опорних знань учнів з теми
«Плід. Різноманітність плодів», %**

№ питання	6-А клас (контрольний), %		6-Б клас (експериментальний), %	
	Відповідь вірна	Відповідь невірна	Відповідь вірна	Відповідь невірна
1	27	73	30	70
2	18	82	21	79
3	31	69	29	71
4	24	76	26	74
5	18	82	19	81
6	22	78	24	76
7	34	66	29	71
8	29	71	33	67
9	12	88	15	85
10	25	75	34	66
11	21	79	26	74
12	19	81	17	83
$\mu =$	23,33	76,67	25,25	74,75

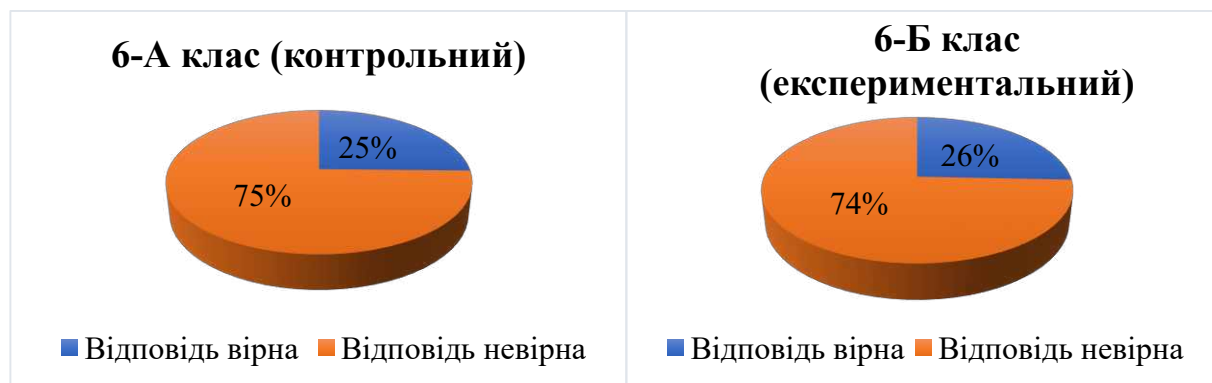

Рис. 3.3.2. Порівняння рівня опорних знань класів (експериментального та контрольного) з теми «Плід. Різноманітність плодів»

Таблиця 3.3.4

Визначення рівня опорних знань учнів з теми «Ріст і розвиток рослин»

№ питання	6-А клас (контрольний), %		6-Б клас (експериментальний), %	
	Відповідь вірна	Відповідь невірна	Відповідь вірна	Відповідь невірна
1	25	75	26	74
2	20	80	19	81
3	24	76	26	74
4	22	78	28	72
5	34	66	28	72
6	13	87	19	81
7	29	71	31	69
8	26	74	27	73
9	33	67	29	71
10	19	81	30	70
11	31	69	28	72
12	28	72	17	83
μ =	25,33	74,67	25,67	74,33

Рис. 3.3.3. Порівняння рівня опорних знань класів (експериментального та контрольного) з теми «Ріст і розвиток рослин»

Результати тестування учнів 6-А та 6-Б класів показали очікувано низький рівень опорних знань з означених тем. Узагальнені результати свідчать, що в обох класах велика частка учнів (від 74% до 77%) неправильно відповіла на питання, що стосуються тем «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин».

Ймовірні причини низького рівня опорних знань можуть включати недостатнє розуміння основних термінів та понять, невірне застосування знань, недостатнє вивчення практичних аспектів.

Для подальшого вдосконалення рівня знань учнів нами були проведені уроки з відповідних тем. Контрольний клас (6-А) знайомився з новим матеріалом за допомогою традиційних методів навчання, відповідно експериментальний клас (6-Б) вивчав теми із застосуванням івент-уроків, що акцентували увагу на ключових поняттях та включали використання різних інтерактивних методів та практичних завдань для забезпечення більшого розуміння та зацікавленості учнів у вивченні біології.

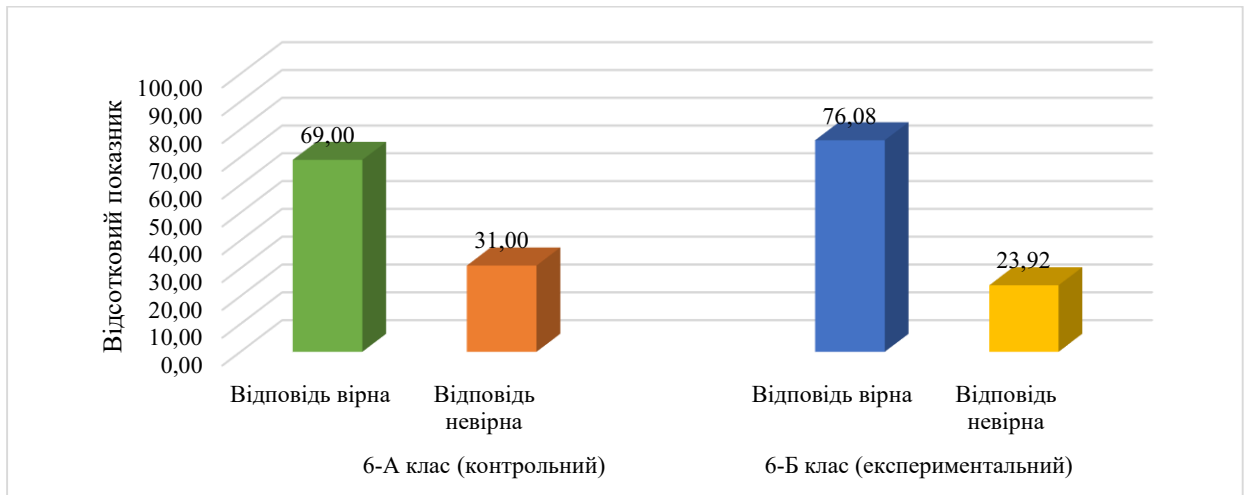
Ефективність івент-уроків визначали за допомогою підсумкового тестування учнів.

Для порівняння наводимо узагальнені результати II етапу дослідження, що представлені у таблицях (табл. 3.3.5., табл. 3.3.6).

Таблиця 3.3.5

**Визначення рівня знань учнів з теми «Плід. Різноманітність плодів»
після проведення традиційного (контрольний) та івент-уроку
(експериментальний), %**

№ питання	6-А клас (контрольний), %		6-Б клас (експериментальний), %	
	Відповідь вірна	Відповідь невірна	Відповідь вірна	Відповідь невірна
1	82	18	89	11
2	75	25	77	23
3	53	47	54	46
4	71	29	72	28
5	64	36	79	21
6	71	29	82	18
7	77	23	84	16
8	69	31	75	25
9	61	39	69	31
10	74	26	72	28
11	73	27	88	12
12	58	42	72	28
μ =	69,00	31,00	76,08	23,92

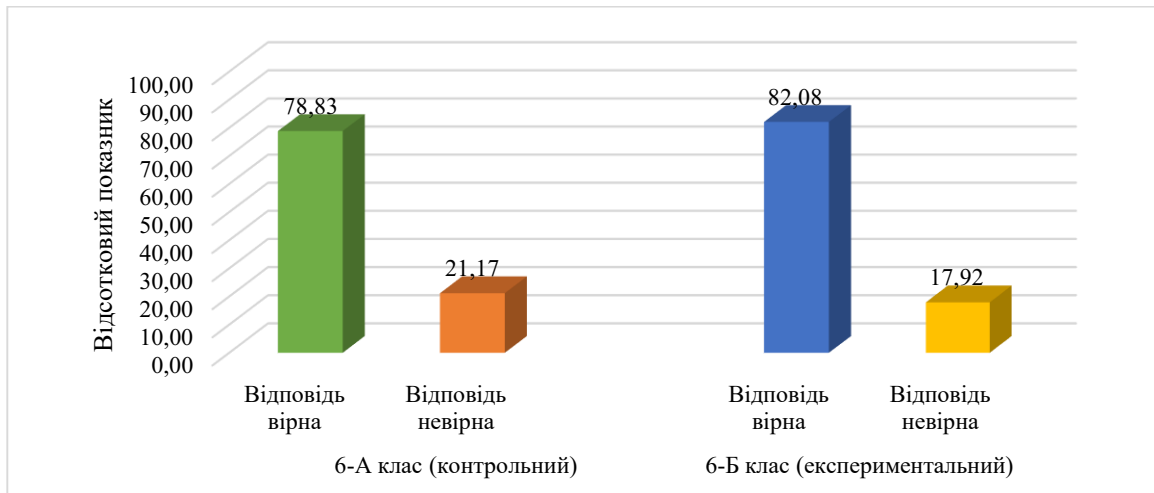
Рис. 3.3.4. Порівняння рівня знань учнів з теми «Плід. Різноманітність плодів» після проведення традиційного (контрольний) та івент-уроку (експериментальний), %

Спираючись на одержані результати можемо стверджувати, що кількість правильних відповідей на питання тесту експериментального класу на 7,08% вищій, ніж у контрольному класі. Відповідно рівень помилок, допущених при виконанні завдання експериментальним класом зменшився і становить 23,92% від загальної кількості відповідей, рівень допущених помилок контрольного класу сягає 31%.

Таблиця 3.3.6

Визначення рівня знань учнів з теми «Ріст і розвиток рослин» після проведення традиційного (контрольний) та івент-уроку (експериментальний), %

№ питання	6-А клас (контрольний), %		6-Б клас (експериментальний), %	
	Відповідь вірна	Відповідь невірна	Відповідь вірна	Відповідь невірна
1	78	22	73	27
2	76	24	79	21
3	72	28	85	15
4	69	31	75	25
5	81	19	86	14
6	88	12	87	13
7	63	37	71	29
8	79	21	81	19
9	83	17	81	19
10	90	10	94	6
11	85	15	89	11
12	82	18	84	16
μ =	78,83	21,17	82,08	17,92

Рис. 3.3.5. Порівняння рівня знань учнів з теми «Ріст і розвиток рослин» після проведення традиційного (контрольний) та івент-уроку (експериментальний), %

Результати тестування з другої теми «Ріст і розвиток рослин» показали, що різниця показників правильних відповідей у цьому випадку становить 3,25%, тобто можемо стверджувати, що навчальні досягнення експериментального класу вищі.

Аналізуючи результати II етапу анкетування можна прийти до висновку, що рівень пізнавальної активності в експериментальному 6-Б класі зріс (табл.3.3.7).

Таблиця 3.3.7

Динаміка рівня зацікавленості учнів шостих класів у використанні івент-уроків під час викладання біології

Клас	Етап перевірки	Рівень		
		Високий, %	Середній, %	Низький, %
6-Б	До проведення івент-уроків	85,9	10,4	3,7
	Після проведення івент-уроків	97,5	1,5	0,5

Повторне опитування учнів 6-Б класу показало, що рівень зацікавленості учнів у використанні івент-уроків під час викладання біології підвищився на 11,6 %, також підтвердженням успішності методу стали позитивні відгуки вчителя та учнів.

Висновки до третього розділу:

Порівнюючи результати I та II етапів дослідження ефективності використання івент-уроків як форми освітнього процесу під час вивчення біології у шостому класі, а саме тем: «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин» можемо відмітити позитивний їх вплив на навчальний процес.

У першій темі, «Плід. Різноманітність плодів», експериментальний клас показав вищий рівень знань на 7,08% порівняно з контрольним класом. Це свідчить про успішне усвідомлення та засвоєння матеріалу, представленого під час івент-уроку, що включав інтерактивні методи та практичні завдання.

У другій темі, «Ріст і розвиток рослин», експериментальний клас також показав позитивний результат, різниця в правильних відповідях склала 3,25% в порівнянні з контрольним класом. Це свідчить про те, що тематичний івент-урок сприяв кращому засвоєнню матеріалу та розвитку розуміння ключових аспектів росту та розвитку рослин.

Отже, використання тематичних івент-уроків під час вивчення тем сприяло активізації навчального процесу, підвищенню інтересу учнів та покращенню їхнього рівня знань. Такий позитивний вплив може служити підставою для подальшого використання івент-уроків у процесі викладання біології та інших шкільних дисциплін.

ВИСНОВКИ

Підведені підсумки аналізу проблеми дослідження дозволили нам обґрунтувати важливість та ефективність впровадження методу івент-уроків в освітній процес, а саме використання їх на уроках біології шостих класів.

Згідно мети та завдань дослідження були розв'язані наступні задачі:

1. Встановлено сутність понять «івент урок», «івент-технології» та з'ясовано доцільність використання даного типу уроків на уроках біології.
2. Проведено теоретичний аналіз щодо проблеми використання івент-уроків під час вивчення шкільного курсу біології.
3. Розроблено та впроваджено два івент-уроки під час вивчення учнями 6-Б класу розділу «Рослини», а саме теми: «Плід. Різноманітність плодів» та «Ріст і розвиток рослин».
4. Проаналізовано активність, інтерес та навчальні досягнення учнів, які брали участь у тематичних івент-уроках та традиційних відповідно.
5. Визначено ефективність впливу тематичних івент-уроків на навчальний інтерес учнів шостих класів.

Спираючись на отримані результати дослідження можемо зробити висновок, що впровадження івент-уроків під час вивчення зазначених тем сприяло активізації навчального процесу, підвищенню інтересу учнів та покращенню їхнього рівня знань. У першій темі «Плід. Різноманітність плодів», експериментальний клас показав вищий рівень знань на 7,08% порівняно з контрольним класом. Це свідчить про успішне усвідомлення та засвоєння матеріалу, представленого під час івент-уроку, що включав інтерактивні методи та практичні завдання.

У другій темі «Ріст і розвиток рослин», експериментальний клас також показав позитивний результат, різниця в правильних відповідях склала 3,25% в порівнянні з контрольним класом. Це свідчить про те, що тематичний івент-урок сприяв кращому засвоєнню матеріалу та розвитку розуміння ключових аспектів росту та розвитку рослин.

Такий позитивний вплив може служити підставою для подальшого використання івент-уроків у процесі викладання біології та інших шкільних дисциплін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антикало А. Ф. Конспект уроку з біології 6 клас Плоди будова, різноманітність та значення. Лабораторна робота №10. Будова і різноманітність плодів. Карпилівський ліцей. 2022 р.

2. Безсмертна О. Біологія дистанційно: добірка корисних онлайн ресурсів. URL: <https://www.google.com/amp/s/osvitanova.com.ua/posts/3593-biolohiia-dystantsiino-dobirka-korysnykh-onlain-resursiv.amp> (дата звернення: 29.07.2023).

3. Б

е

з 4. Біологія. 6 – 9 класи : навч. програма для загальноосв. навч. закладів : ватв. Наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804. 52 с.

м 5. Ботвінник К. Як створити освітній івент без зусиль. Рецепт. URL: <https://nus.org.ua/view/yak-stvoryty-osvitnij-ivent-bez-zusyl-retsept/> (дата звернення: 29.07.2023).

т 6. Все про дебати та яка від них користь? URL: <https://inrespublica.org.ua/aktyvna-hromada/vse-pro-debaty-shho-take-debaty-ta-zaka-vid-nyh-koryst.html> (дата звернення: 29.07.2023).

7. Гомля Л.М., Остапчук К.В. Методика проведення навчальних Екскурсій, як форма навчально-виховної роботи з біології. *Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття України* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 16 квіт. 2015 р.) Полтава : Астроя, 2015. С. 131–133.

О 8. Гончарук О., Кириченко М. Організація івент-уроків як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. *Науково-педагогічні проблеми сучасного університету*. 2019. Вип. 37. С. 69–75.

а 9. Гордієнко Т. Як (не) робити онлайн-івенти. URL: <https://www.thelede.media/lifehacks/2020/09/07/2050/> (дата звернення: 29.07.2023).

- 10. Демочко Л.П. Використання інтерактивних ігор та вправ при вивченні теми «Клітина» (Біологія 6 клас). Нова Кочубеївка, 2022. 21 с.

у

р

11. Дергачова Г.М. Івент-менеджмент. Конспект лекцій : навч. посіб. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 100 с.
12. Державний стандарт базової середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п#n16> (дата звернення: 29.07.2023).
13. Жежуха В.Й., Мисик В.М. Івент-менеджмент в Україні: проблеми, тенденції, перспективи та напрямки реінжинірингу. *Парадигмальні виклики сучасного розвитку* : кол. монографія / за заг. ред.: А.П. Дуки. Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2022. 242 с.
14. Звіт з виробничої практики студентів «менеджер індустрії дозвілля». URL: <https://image.slidesharecdn.com/random-130423064809-phpapp02/85/-3-638.jpg?cb=1668467375> (дата звернення: 29.07.2023).
15. Іванова В., Лучанінова О. Івент-технологія як особистісний вектор професійної компетентності майбутнього викладача. *Молода академія – 2022* : зб. тез доп. Всеукр. наук.-техн. конф. студентів і молодих учених, м. Дніпро, 19-20 трав. 2022 р., Дніпро: УДУНТ, 2022. С. 99–100.
16. Іванова В., Лучанінова О. Освітньо-виховний потенціал івент-технологій у формуванні професійної компетентності майбутнього викладача з професійної освіти. *Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії* : матеріали XLIV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Переяслав, 31 січ. 2022 р.) Переяслав, 2022. С. 67–70.
17. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / за заг. ред.: Г. Л. Єфремової. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 444 с.
18. Карасюк М.Ю. Конспект уроку «Різноманітність рослин у природі» <https://vseosvita.ua/library/konspekt-uroku-riznomanitnist-roslin-u-prirodi-248946.html?rl=3636689>

19. Карташова І., Сушко І. Конструктор нетрадиційного уроку біології : навч.-метод. посіб. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2016. 84 с.
20. Карташова І.І. Дидактичні основи впровадження інтерактивних технологій в початковій школі. Херсон: РПО, 2008. 44 с.
21. Костіков І., Ягенська Г., Волгін С. Біологія : підруч. для 6 кл. закладів загальної середньої освіти. Вид. 2-ге, доопр. К.: Видавничий дім «Освіта», 2020. 240 с.
22. Левченко Л. Інноваційні технології в роботі вчителя-філолога. Івент як один із інструментів креативного вчителя. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-z-dosvidu-roboti-259655.html> (дата звернення: 26.07.2023).
23. Лухтай Л.К. Нестандартний урок. *Початкова школа*. 1992. № 3–4. С. 31–32.
24. Лучанінова О., Рашидова С. Виховні аспекти формування сучасного студента як професіонала та особистості. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка*. Харків, 2020. Вип. 10(19). С. 1–20. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-10\(19\)-15](https://doi.org/10.33296/2707-0255-10(19)-15).
25. Маслікова І.В. Режисура особистісно-розвиваючого уроку біології. *Біологія. Хімія*. 2003. №8. С. 2–3.
26. Мерк Т.О. Заняття-тренінг з біології на тему: «Неклітинні форми життя, як облігатні паразити». URL: <https://vseosvita.ua/library/zanatta-trening-z-biologii-na-temu-neklitinni-formi-zitta-ak-obligatni-paraziti-393624.html> (дата звернення: 29.07.2023).
27. Методичні рекомендації щодо навчання змісту предмета «Біологія» у 2022-2023 навчальному році. URL: http://www.soippo.edu.ua/images/Новини/2022/08/23/novuna2/Метод.%20реком._Екологія%2010-11%20кл.%202022-2023.pdf (дата звернення: 26.07.2023).
28. Москаленко А. Виховний аспект сучасного івенту. *Сучасний науковий вимір* : матеріали II міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрантів (м. Київ, 6–7 груд. 2018 р.) Київ, 2018. С. 25.

29. Морочковська Л. Індивідуальні особливості школяра: Методика проведення психолого-педагогічного консилиуму. Шкільний світ. 2001. №12. с. 2.

30. Організація івентів: як провести захід, про який ще місяць говоритимуть із захопленням. URL: <https://www.032.ua/news/3289134/organizacia-iventiv-ak-provesti-zahid-pro-akij-se-misac-govoritimut-iz-zahoplennam> (дата звернення: 29.07.2023).

31. Перехейда О.М., Шкарпітко Н.О. Нетрадиційні уроки: Види уроків. *Все для вчителя*. 1997. №19-20. С. 14–16.

32. Печерська Е.П. Уроки різні та незвичайні. (Урок-вікторина, урок-концерт, урок-інтерв'ю, урок-конкурс, урок-подорож, урок-КВК та ін.). *Рідна школа*. 1995. №4. С. 62–65.

33. Пізнавальна діяльність. Інтерактивні технології. URL: <https://ukped.com/plan-konspekti/pochatkova-shkola/5599-piznavalna-diyalnist-interaktyvni-tekhnologii.html> (дата звернення: 28.07.2023).

34. Пінчук К. Івент-Маркетинг як сучасний інструмент впливу на споживача. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. Т. 1. К.: Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія», 2016. Вип. 1. С. 148–148.

35. Пометун О.В., Пироженко Л.М. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. К.: А.С.К, 2004. 192 с.

36. Практичні роботи з івент-менеджменту. URL: https://www.slideshare.net/gosbat/ss-19751044?from_action=save (дата звернення: 29.07.2023).

37. Про затвердження Положення про дистанційне навчання: наказ Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення 27.07.2023).

38. Радіонова О.М. Івент-технології : навч. посібник /; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2021. 168 с.

39. Радіонова О.М. Конспект лекцій з курсу «Івент-технології» (для студентів 2-го курсу денної та заочної форм навчання напрямів підготовки 6.140101 – «Готельно-ресторанна справа», 6.140103 – «Туризм»). Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015. 67 с.

40. Реалізація проєктів. Детальніше про етапи. Шкільний громадський бюджет. URL: <https://budget.e-dem.ua/5324085900> (дата звернення: 28.07.2023).

41. Сидорчук А.М. Захоплюючий освітній процес: івент-уроки під час змішаного навчання. URL: <https://www.thelede.media/lifehacks/2020/09/07/2050/> (дата звернення: 29.07.2023).

42. Стадник О.Г. Рольові ігри у процесі підготовки старшокласників до виконання соціальних ролей у суспільстві. *Географія у школі*. 2006. №8. С. 5–7.

43. Туріщева Л.В. Психологічні особливості проведення нестандартних уроків. *Англійська мова та література*. 2006. №14. С. 21–28.

44. Флешмоб. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/fleshmob> (дата звернення: 26.07.2023).

45. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник. Київ: «Академія», 2000. 544 с.

46. Хаб. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/khab-ofis> (дата звернення: 26.07.2023).

47. Цюпа О.М. Інтерактивні методи навчання і їх використання в процесі вивчення біології. URL: http://biohimzv.blogspot.com/2016/11/blog-post_14.html (дата звернення: 29.07.2023).

48. 6 вправ для тимблдингу. URL: <https://naurok.com.ua/post/6-vprav-dlya-timbildingu> (дата звернення: 29.07.2023).

49. Щербакова В.В. Урок - тренінг з біології на тему « Амеба протей» 6 клас. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-trening-z-biologii-na-temu-ameba-protej-6-klas-396504.html> (дата звернення: 29.07.2023).

50. Bailey R. Differences Between Plant and Animal Cells. URL: <https://www.thoughtco.com/animal-cells-vs-plant-cells-373375> (дата звернення: 29.07.2023).

51. Bailey R. Mitochondria: Power Producers. URL: <https://www.thoughtco.com/mitochondria-defined-373367> (дата звернення: 29.07.2023).

52. Kelly M. Science Class Question-and-Answer Topics. URL: <https://www.thoughtco.com/science-class-question-answer-topics-8191> (дата звернення: 29.07.2023).

53. Nacarato K. 7 Event-Planning Lessons Learned in 2022. URL: <https://eventgarde.com/blog/entry/7-event-planning-lessons-learned-in-2022> (дата звернення: 29.07.2023).

54. 10 Great Biology Activities and Lessons. URL: <https://www.thoughtco.com/great-biology-activities-and-lessons-373325> (дата звернення: 29.07.2023).

55. Victory M. A Pedagogy of the *Event*. *Saint Paul and the Education Encounter*. Singapore: Springer, 2022. Nov. 12. PP. 129–138. DOI: https://doi.org/10.1007/978-981-19-5670-6_7.

56. Virtuelle Wissenschaftslabore. URL: <https://www.labster.com/de> (дата звернення: 29.07.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А

Конспект івент-уроку «Життя рослин» для учнів 6 класу:

Тема: Різноманітність рослин у природі [17].

Мета: формувати уявлення про різноманітність рослинного світу, про водорості, мохи, хвощі, папороті, хвойні рослини, квіткові рослини, уміння розрізняти окремі рослини цих груп, розуміти цінність їх у природі; виробляти уміння узагальнювати, розвивати спостережливість, увагу, виховувати взаємоповагу у спільній діяльності; бережливе ставлення до природи, любов до рідного краю.

Обладнання^ мультимедійна презентація про різноманітність рослин, картки, відеоролик «Різноманітність рослин»,

Тип уроку. Урок засвоєння нових знань.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

Скринька гарного настрою.

Вчитель: Добрий дня, діти, гості нашого уроку. Сьогодні у нас незвичайний урок: урок-милування природою.

Усміхніться один одному, подаруйте свої усмішки мені, гостям. Дякую!

Потисніть одне одному руки і приготуйтеся до активної співпраці.

II. Хвилинка спостережень.

Вчитель: Почнемо з хвилинки спостережень. Подивіться у віконечко і закресліть в картках все зайве, що не відповідає сьогоднішньому дню:

Вітер хмарно похмуро дощ сніг
Іній холодно тепло ясно град

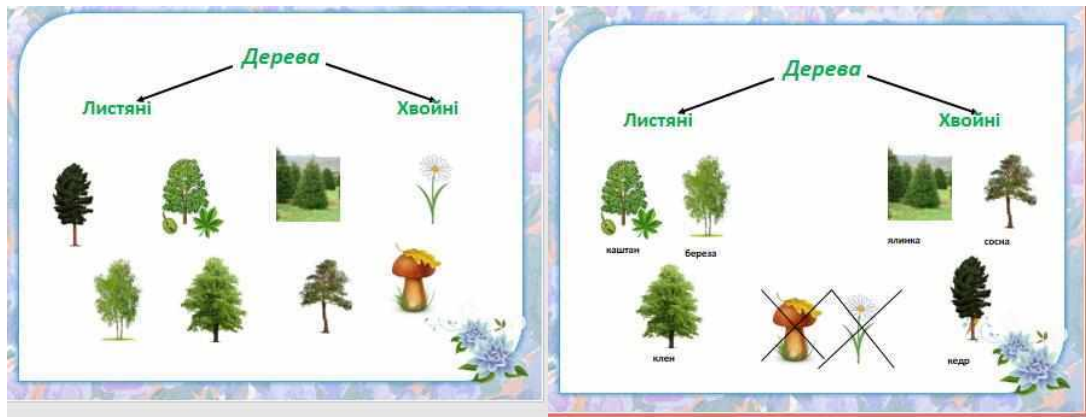

- Яка ж сьогодні погода?

(Доповідачі оголошують повідомлення про погоду)

III. Актуалізація опорних знань

Діти, давайте згадаємо попередній матеріал. Ваше завдання згадати листяні та хвойні рослини, з'єднати рослини з групою, та написати назву рослини.

IV. Повідомлення теми і мети уроку

Давайте разом дізнаємося, яка буде тема нашого уроку, ваше завдання роз'єднати слова.

Тема нашого уроку – «Різноманітність рослин у природі»

Завдання уроку: ознайомитися з різноманітністю рослинного світу у природі, будовою, умовами життя. Навчитись аналізувати та класифікувати окремі рослини цих груп, дізнатись яка цінність рослин.

Сприйняття та усвідомлення нового матеріалу.

Проблемне питання

Поміркуй що воно таке, дихає, росте . Живиться, розмножується а не ходить (рослини)

Робота з підручником

Яка ж наука вивчає різноманітність рослин? Діти відкрийте свої підручники на ст.77, прочитайте другий абзац статті підручника та скажіть, як називається наука про рослини?

Розповідь з елементами бесіди.

Рослини у природі поділяються на групи : водорості, мохи, папороті, хвойні рослини та квіткові рослини.

Робота з відеоматеріалом

Продивіться відео і дізнайтесь більше про кожну групу рослин. Впродовж перегляду відео заповніть таблицю, яку будову має кожна група рослин. Поставити плюси в колонках.

	Стебло	Листя	Квіти	Корні	Плоди і насіння
Водорості					
Мохи					
Папороті					
Хвойні					
Квіткові					

Водорості – це рослини, які живуть у воді. Тіло водоростей буває у формі: куль, пластинок, ниток. Водорості не мають справжніх органів: кореня,

стебла, листків, квіток, плодів з насінням. Вони вільно плавають або прикріплюються до дна. Водорості різняться за кольором. Зелені водорості живуть біля поверхні води, куди проникає сонячне світло. Вони поглинають з води вуглекислий газ і виділяють кисень, яким дихають тварини, що живуть у воді. Глибоко в морях ростуть бурі і червоні водорості.

У вологих лісах і на болотах ростуть цікаві рослини – мохи. Це невеличкі рослини, що підносяться лише на кілька сантиметрів над землею або стеляться по її поверхні. А витривалість у них дивовижна. При настанні несприятливих умов (холоду, посухи) зупиняються у рості, але залишаються живими. Коли випадають дощі і знову настає тепло, швидко оживають. У мохів є стебло і листки, але немає кореня. Не мають мохи й квіток. Замість плодів і насіння на верхівці стебла мохів є коробочка, в якій утворюються дрібні коричневі спори. Коли вони дозрівають, то висипаються з коробочок, потрапляючи на вологий ґрунт, проростають й утворюють нові рослини. Найпоширеніші в Україні мохи – зозулин льон і сфагнум.

Папороті – багаторічні трав'янисті рослини. Ростуть в тінистих вологих лісах. Вони мають коріння, стебло, листки. Квіток, плодів і насіння у них немає. Розмножуються спорами, які прикріплені на нижньому боці листка.

На землі налічується близько 560 видів хвойних рослин. Це дерева і кущі. Трав'янистих хвойних рослин у природі немає. Ви добре знаєте хвойні дерева – сосну і ялину. До хвойних рослин належить смерека, модрина, тис, хвойний кущ – ялівець. Хвойні рослини мають усі органи, крім квіток і плодів. Насіння утворюється в шишках.

Квіткових рослин на землі найбільше. Їх налічується близько 240 тисяч видів. Серед квіткових рослин є дерева, кущі, трав'янисті рослини. Вони мають усі органи: корінь, стебло, листки, квітки, плоди з насінням. Квіткові рослини виростають з насіння. Насіння дозріває у плоді, що утворюється з квітки.

Фізкультхвилинка

Осмислення, узагальнення та систематизація знань.

Бесіда

Діти, а є у нашому класі рослини? Навіщо вони потрібно?

Рослини – це дійсно диво. Адже вони мають можливість очищувати повітря, вбираючи в себе вуглекислий газ, а віддавати кисень. Завдяки рослинам повітря в класі зволожується, тим самим створюється потрібний клімат плідної роботи учнів.

Діти, що потрібно для живлення рослини?

Для живлення рослинам потрібно: сонячне світло, повітря, вода, поживні речовини.

Як ви думаєте, рослини дихають тільки у день, чи вночі також?

Під час дихання вони вбирають своїми органами з повітря кисень і виділяють вуглекислий газ. А при живленні рослина забирає вуглекислий газ, а виділяє кисень. Живляться рослини лише на світлі. У день рослини дихають і живляться, а вночі тільки дихаються.

Учні 3-Б класу створили науковий проєкт, ми вирощуємо у своєму класі кактуси.

Ось вони наші кактуси.

Діти, як потрібно доглядати за кактусами? Та чому?

Важливою складовою правильного догляду за кактусами є правильний полив.. У літній час поливати кактуси потрібно таким же чином, як і всі інші кімнатні рослини - по мірі висихання ґрунту. Не забувайте і про періодичні добрива, вони будуть не зайвими. Взимку ці рослини дійсно вимагають кардинального скорочення поливу - всього три рази за зиму, тобто надходження вологи раз в місяць вашому зеленому вихованцеві буде достатньо.

Асоціативний куш «Рослини»

Діти, подумайте та дайте відповідь на запитання де люди використовують рослини?

Бесіда

Діти як ви вважаєте навіщо висаджують лісові смуги навколо поля?

Це захисні лісові насадження - посаджені людиною окремі групи або лісові смуги. Вони служать для захисту полів, від впливу несприятливих природних факторів.

Цікаві факти про рослини

Підсумок уроку

Кросворд

Тестування

Фронтальне опитування

Якою була тема нашого уроку?

На які групи поділяються рослини?

У яких рослин не має стебла?

Що найбільше сподобалося виконувати на уроці?

Що зацікавило на уроці?

Рефлексія

А давайте спробуємо оцінити свій настрій та урок за допомогою смайликів.

Дякую вам, мої маленькі помічники, за урок.

Домашнє завдання.

Опрацювати текст підручника (ст. 77-79).

Конспект івент-уроку «Плід. Спосіб поширення плодів»**для учнів 6 класу:**

Тема: Плоди: будова, різноманітність та значення. Лабораторна робота №10. Будова і різноманітність плодів [1]

Мета: ознайомити учнів із будовою та значенням плодів; поглибити знання про різні типи плодів, їх практичне значення, використання людиною; узагальнити й систематизувати знання учнів про плоди.

Розвивати навички спостерігати й описувати пристосування до поширення плодів; формувати обережність під час виконання лабораторних робіт.

Виховувати екологічну культуру.

Тип уроку: Засвоєння нових знань.

Методи: дослідницький, проблемно-пошуковий, інформаційно-рецептивний.

Обладнання: плоди різних рослин, таблиці.

Хід уроку**I. Актуалізація опорних знань учнів.**

Біологічний диктант. Заверши думку.

1. Найбільшу в рослинному світі насінину має ...(сельшельська пальма).
2. Росте ця рослина дуже повільно. Її цвітіння розтягується на ...(8-10років).
3. Насіння проростає впродовж ...(1-1,5року) й одержує поживні речовини з ендосперму плоду (3-4 роки. Це рекорд).
4. За сприятливих умов найдовше зберігає схожість насіння (індійського лотоса).
5. Відомий випадок, коли насіння лотоса після відповідної обробки проросло і рослини зацвіли через (тисячу років).

6. Найбільшу кількість насінин на одній рослині за рік близько 28 млн. дає (тополя).

7. Найдрібніше насіння має (орхідея). Мільйон таких насінин важить (0,81г)

8. Одне з найвищих дерев Австралії –(евкаліпт) заввишки до 155м і до 25м у діаметрі.

9. Насіння ріжкового дерева, або цератонії, має постійну вагу -0,18г, тому в давнину його приймали за одиницю під час зважування золота і дорогоцінних каменів. Так це насіння стало еталоном (карата).

10. Деякі однорічні рослини пустель мають насіння, яке вимірює кількість опадів –воно не проросте доти, поки не випаде мінімум (10мм опадів).

11. Відомий випадок, коли розірвало трюм пароплава насінням (гороху), яке почало проростати від води, що потрапила до трюму.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Демонстрація колекцій насіння різних рослин і повідомлення учням цікавих фактів.

1. Стародавні греки вчинили правильно, коли до сузір'я олімпійських богів додали богиню землеробства. Адже навіть верховний бог Юпітер не міг жити без хліба. А що вже прості смертні! Пам'ять людства ще зберігала спогади про матріархат, тому землеробство очолила білява богиня Цецера з косами, сплетеними з колосків.

2. Ботаніки вважають, що пшениця не тільки основна, але й найдавніша зернова культура. Її плоди – зернівки – можуть тривалий час зберігати свою схожість, не втрачати смаку. У давніх житлах у Швейцарії знайшли зерна віком 4 тис. років, а в Єгипті в піраміді Дашур заховані в камінні вони пролежали 5300 років!

У які групи можна об'єднати всі плоди?

Як побудований плід?

Лови помилку!

Одного літнього сонячного дня, проходячи повз городні зарості, я почула суперечку.

Я – королева всіх плодів. Я соковита й солодка, як ніхто, сказала Диня, повертаючи свій жовтий бік до Сонця.

Ні, я, -заперечила Картопля. – Мене варять, мене труть, пироги з мене печуть.

Круглобокий Баклажан аж посинів від злості.

У нашому роду ніколи не виникали подібні суперечки, -сердито промовив він.

Почекайте, - перебила його Петрушка. – Я зараз в усьому розберуся.

Довго вони сперечалися, уже зовсім стемніло, але так і не дійшли спільної думки.

Знайдіть у казці біологічну помилку.

III. Вивчення нового матеріалу.

Що ж таке плід?

Плід – репродуктивний орган, у якому знаходиться насіння. А ще плід – це видозмінена в результаті запліднення квітка. Плід складається з насіння та оплодня.

Оплодень – це стінка плоду. Він захищає насіння від висихання, холоду, механічних пошкоджень і сприяє поширенню насіння. Плід утворюється переважно із зав'язі маточки, але в його утворенні можуть брати участь й інші частини квітки.

Плоди можуть відрізнятися за формою, забарвленням, розмірами, вмістом води, кількістю насіння. Плоди можуть відрізнятися за формою, забарвленням, розмірами, вмістом води, кількістю насіння. За характером оплодня розрізняють сухі та соковиті, а за кількістю насінин плоди поділяють на однонасінні та багатонасінні.

При утворенні плодів стінки зав'язі видозмінюються у двох напрямках: в одних рослин оплодень стає сухим, а в інших – соковитим. В оплодні

розрізняють три шари: зовнішній (екзокарп), середній (мезокарп), і внутрішній (ендокарп).

За якими ознаками відрізняються між собою соковиті плоди?

Соковиті плоди – це плоди з м'ясистим соковитим оплоднем, у якому міститься 70-80% води. До соковитих плодів належать: кістянка (вишня, слива, черешня, персик), ягода (смородина, помідори, картопля, виноград, баклажан), яблуко(груша, айва, горобина, яблуня) , гарбузина (гарбуз, кавун, диня, огірок), помаранча (апельсин, мандарин, лимон), суничина (суниці, полуниці), багатокістянка (малина, ожина).

Сухі плоди – плоди, у яких оплодень сухий шкірястий або здерев'янілий, із незначним вмістом води. Вони бувають розкривними та нерозкривними, багатонасінними й однонасінними. До сухих плодів належать: зернівка (пшениця, жито, ячмінь, овес), сім'янка (соняшник, кульбаба, жоржина), горіх (ліщина, гречка, бук, береза, в'яз, граб, щавель) – це все нерозкривні однонасінні плоди.

До сухих розкривних багатонасінних плодів належать: листянка (півонія, магнолія, сокирки), біб (квасоля, горох, акація), стручок (редька, капуста), коробочка (мак, блекота, дурман, дзвоники, розрив-трава, герань).

Отже, сухі плоди відрізняються за кількістю насінин, характером оплодня та особливостями його розкривання.

Виконання лабораторної роботи №10.

Тема: Будова й різноманітність плодів.

Мета: формувати вміння розпізнавати й визначати біологічні об'єкти за основними морфологічними ознаками; на прикладі різних типів плодів розвивати вміння порівнювати біологічні об'єкти.

Обладнання: ножі, яблука, груші, сливи, ліщина, апельсин.

Хід роботи

Вивчити будову плодів яблуні або груші. Обережно розріжте їх навпіл, знайдіть та опишіть зовнішній, середній, внутрішній шари оплодня.

Розгляньте й опишіть кількість і розташування насінин у плодах. Встановіть типи плодів. Чим вони відрізняються між собою?

Вивчіть будову плодів соняшника та пшениці. Чим вони відрізняються і що між ними спільного?

Розгляньте запропоновані муляжі плодів і поділіть їх на дві групи за характером оплодня: соковиті та сухі.

Розгляньте соковиті плоди й поділіть їх на однонасінні та багатонасінні. Визначте їхні типи.

Розгляньте сухі плоди й поділіть їх на однонасінні й багатонасінні. Визначте їхні типи.

Результати занесіть у таблицю «Характеристика основних типів плодів».

Зробіть висновки до роботи, записавши в зошити відповіді на запитання підручника. Дивись с. 290 підручника

Тип плоду	Характерні ознаки(сухий, соковитий, однонасінний, багатонасінний)	Рослини, які його мають

IV. Висновки. Отже, сьогодні ми вивчили плоди, їх будову, особливості, знайшли відмінності між сухими і соковити плодами.

V

Домашнє завдання Підготувати колекцію сухих плодів.

**Тест для визначення рівня знань учнів 6-х класів на тему
«Плід. Різноманітність плодів»**

Запитання 1. Генеративним органом квіткових рослин є:

- А. корінь
- Б. плід
- В. пагін
- Г. листок

Запитання 2. Для квіткових рослин властиве:

- А. статеве розмноження
- Б. нестатеве розмноження

Запитання 3. Насінина – це:

- А. генеративний орган
- Б. вегетативний орган
- В. не є органом рослини

Запитання 4. Утворенню плодів і насіння передують процеси:

- А. запліднення
- Б. росту
- В. запилення
- Г. розвитку

Запитання 5. Квіткові рослини мають назву покритонасінні тому, що:

- А. плід кріпиться за допомогою плодоніжки
- Б. насінина під час свого розвитку вкривається стінкою плода
- В. утворюється після процесів запліднення
- Г. насінина лежить гола

Запитання 6. Для плодів характерні ознаки:

- А. сухий або соковитий
- Б. білий чи червоний
- В. одно- або багатонасінний
- Г. розкривні або нерозкривні

Запитання 7. За вмістом води у стінці плоди поділяються на:

- А. сухі
- Б. олійні
- В. соковиті
- Г. білкові

Запитання 8. Кількість насінин у плоді залежить від:

- А. кількості пелюсток у квітці
- Б. кількості тичинок у квітці
- В. кількості квіток у суцвітті
- Г. кількості маточок у квітці

Запитання 9. Які рослини мають сухі плоди:

- А. малина
- Б. горіх
- В. пшениця
- Г. вишня

Запитання 10. Які рослини мають соковиті плоди:

- А. малина
- Б. горіх
- В. пшениця
- Г. вишня

Запитання 11. Які типи плодів належать до сухих:

- А. біб, стручок
- Б. ягода, кістянка
- В. горіх, коробочка
- Г. гарбузина, помаранч

Запитання 12. Які типи плодів належать до соковитих:

- А. біб, стручок
- Б. ягода, кістянка
- В. горіх, коробочка
- Г. гарбузина, помаранч

**Тест для визначення рівня знань учнів 6-х класів на тему
«Ріст і розвиток рослин»**

Запитання 1. Необоротне збільшення розмірів та маси організму та його частин - це ...

- А розвиток
- Б ріст
- В подразливість
- Г розмноження

Запитання 2. Яка тканина здійснює ріст стовбура липи у товщину?

- А шкірка
- Б корок
- В камбій
- Г судини ксилеми

Запитання 3. Що є сигналом для припинення росту у рослин холодного та помірного клімату?

- А зменшення вологості
- Б підвищення температури
- В зменшення довжини світлового дня
- Г збільшення тривалості дня

Запитання 4. Наведіть приклад однорічної рослини.

- А кріп
- Б морква
- В буряк
- Г яблуна

Запитання 5. Назвіть завершальний етап життєвого циклу рослин.

- А етап проростка
- Б етап молодості
- В етап зрілості
- Г етап старіння

Запитання 6. Яка назва рослини зображена на ілюстрації

- А морква посівна
- Б буряк звичайний
- В хрін звичайний

Запитання 7. Яка тривалість життя рослини зображеної на ілюстрації

- А однорічна рослина
- Б дворічна рослина
- В багаторічна рослина

Запитання 8. Яке суцвіття у рослини зображеної на ілюстрації

- А зонтик
- Б складний зонтик
- В китиця

Запитання 9. Встановіть основну подію, що відбуваються на етапі проростка

- А запліднення й утворення насіння
- Б формування кореня та перших зелених листочків
- В формування усіх вегетативних органів та перше цвітіння
- Г формування насіння й плодів
- Д утворення гамет

Запитання 10. Встановіть основну подію, що відбувається на етапі молодості

- А запліднення й утворення насіння
- Б формування кореня та перших зелених листочків
- В формування усіх вегетативних органів та перше цвітіння
- Г формування насіння й плодів
- Д утворення гамет

Запитання 11. Встановіть основну подію, що відбувається на етапі зрілості

- А запліднення й утворення насіння
- Б формування кореня та перших зелених листочків
- В формування усіх вегетативних органів та перше цвітіння
- Г формування насіння й плодів
- Д утворення гамет

Запитання 12. Встановіть основну подію, що відбувається під час зародкового етапу

- А запліднення й утворення насіння
- Б формування кореня та перших зелених листочків
- В формування усіх вегетативних органів та перше цвітіння
- Г формування насіння й плодів
- Д утворення гамет

АНКЕТА

для визначення інтересів учнів 6-х класів з біології

Що вам подобається у вивченні біології?

Яка тема з біології вас цікавить найбільше?

- Клітини*
- Рослини*
- Тварини*
- Людське тіло та здоров'я*
- Екосистеми та природні процеси*
- Інша (вказати) _____*

Які заняття з біології ви вважаєте найцікавішими?

Чи використовуєте ви Інтернет для додаткового вивчення біології? Які ресурси вам подобаються найбільше?

Чи ви брали участь у тематичних уроках з біології? Якщо так, які враження у вас від них?

Які теми ви вважаєте цікавими для організації тематичних уроків з біології?

Які ідеї чи проекти з біології ви хотіли б втілити в життя на уроках чи поза ними?

Якщо ви мали б можливість змінити щось у вивченні біології в школі, що б ви змінили чи додали?

Чи було б вам цікаві інші методи викладання біології (моделювання, тематичні уроки-вистави, ігри, групові проекти, лабораторні стенди, ярмарки, екскурсії та інше)?

Дякуємо за відповіді! Ваші коментарі та ідеї допоможуть удосконалити процес вивчення біології.